

наша свабода

№85(172) ВYДAEЦЦA 3 25 ЛYТAГA 2000 ГOДA

**13 ЖНІЎНЯ
2001 года
ПАНЯДЗЕЛАК**

Адрас:
220123, г.Мінск, а/я 103

тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

**ПАДПІСКА
НА НАШУ СВАБОДУ!**

Каб не шукаць кожную раніцу
нашу газету ў шапіках,
падпішыся на яе цяпер!
**Падпіска на НАШУ СВАБОДУ
магчымая праз пошту! У любым
аддзяленні сувязі патрабуйце
падпісны каталог з індэксам
НАШАЙ СВАБОДЫ.**

Наш падпісны індэкс –
63478

Формула перамогі

*Уладзімір Ганчарык і Сямён Домаш падпісалі
пагадненне, якое падтрымалі палітычныя партыі*

Пагадненне паміж адзіным кандыдатам у прэзідэнты Беларусі і шырокай грамадзянскай кааліцыяй аб узаемных абавязальніцтвах у перыяд і пасля прэзідэнцкай кампаніі было падпісанае 11 жніўня ў Мінску. Дэ-факта, нарэшце, падпісанае пагадненне паміж двума патэнцыйнымі кандыдатамі ў прэзідэнты – Уладзімірам Ганчарыкам і Сямёнам Домашам. Дэмакратычныя кандыдаты прыйшлі да рашэння, што яны абодва ідуць на выбары, але пасля рэгістрацыі Сямён Домаш, як і меркавалася, здымае сваю кандыдатуру на карысць Уладзіміра Ганчарыка, атрымліваючы ўзамен гарантыі, што пасля перамогі на выбарах адзінага кандыдата займае пасаду прэм'ер-міністра Беларусі. Пад дакументам паставілі подпісы Уладзімір Ганчарык, Сямён Домаш і кіраўнікі вядучых палітычных партыяў Беларусі.

«Гэты дзень у фармаце распачатай прэзідэнцкай кампаніі ёсць самым важным. Зліквідаваная пагроза паралельных прэзідэнцкіх кампаніяў. Гэтае пагадненне прыбрала ўсе перашкоды да перамогі дэмакратыі на маючых адбыцца прэзідэнцкіх выбарах і стала важнейшым палітычным крокам», – так пракаментавалі падпісанне пагаднення лідэр Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька.

У пагадненні агаворваюцца таксама пытанні фармавання ўрада на чале з Сямёнам Домашам, пераарэагаванне пўнамоцтваў паміж урадам і парламентам, прыняццёвае раздзяленне ўладаў і падтрымка палітычных партыяў Беларусі, якую адразу ж атрымлівае адзіны кандыдат у перадвыбарнай гонцы.

Што тычыцца фармавання новага заканадаўчага органа Беларусі, то ў дакуменце ўказана неабходнасць правядзення свабодных і дэмакратычных выбараў у парламент Беларусі. Пра тое, у

Фота УЛІШЛАТАКА

якія тэрміны павінен быць створаны легітымны беларускі парламент, у пагадненні не гаворыцца.

Урачыстае падпісанне пагаднення запланаванае ў 15.00 13 жніўня. А 14 жніўня ў Палацы Рэспублікі будзе за-

вершаная стадыя рэгістрацыі кандыдатаў у прэзідэнты. Ім будучы ўручаныя рэгістрацыйныя пасведчанні. Афіцыйная перадвыбарная гонка пачынаецца гэтым жа днём.

Хартыя'97

Горбачев — адвокат Лукашенко?

Заявления о скором улучшении отношений с Западом безосновательны

На минувшей неделе, во время интересной встречи с журналистами, Лукашенко высказал свою убежденность в том, что отношения с Западом улучшатся уже к концу года. Но при одном условии, если он останется во власти.

На чем основана такая уверенность, далеко не ясно. Ведь никаких признаков приличного поведения в отношении Запада не наблюдается. Чего стоит, например, затеянная война вокруг приглашения на президентские выборы наблюдателей ОБСЕ. Авторитетные источники считают лицемерными заявления, в которых говорится об отсутствии конкретных сроков прибытия наблюдателей. Или о возможности прибытия без официального приглашения. Пытались. Но представителям ОБСЕ попросту белорусский МИД не давал виз. А что касается взятых обязательств, с конкретными сроками работы наблюдателей, то Лукашенко следовало бы учитывать, что на Стамбульском самми-

те ОБСЕ среди гостей из Минска он был не один. И принятые там документы, в том числе и с его автографом, знакомы многим.

Заявлениям Лукашенко о скором улучшении отношений с Западом предшествовали слухи, исходившие из разных источников, что в последнее время активизировалась тайная дипломатия. По некоторым данным, одним из посредников, а вернее, адвокатом на Западе стал выступать Михаил Горбачев со своим фондом. Именно через него в Вашингтон и Брюссель были направлены какие-то конфиденциальные письма чуть ли ни самого Лукашенко. В них он якобы раздарила свои очередные обещания, которые могли бы понравиться на Западе. Одно время даже циркулировала информация, что письма эти вроде бы возил лично госсекретарь Совета безопасности Урал Латыпов. Авторитетные источники присутствия Латыпова на Западе по этому поводу не подтвердили. Зато подтвердилось личное присутствие Латыпо-

ва на уборке урожая в Минской области. В то же время не подтверждается, но и не отрицается возможность его появления в Вашингтоне в качестве посла. Видимо, кому-то уже очень хочется представить слухи так, что тайная дипломатия осуществляется чуть ли не на высшем уровне. Для всех очевидно, что предпринимаемые попытки использовать существующие не противоречия, а разные подходы в разрешении «проблемы Лукашенко» между США и Европой выглядят порою смехотворными. Для проведения таких политических маневров, к которым склонны в Москве, ее минские союзники попросту не тянут по весовой категории.

Не секрет, что Лукашенко финансирует ряд программ Горбачев-фонда. Среди них, к примеру, программы по борьбе с лейкемией. По мнению некоторых московских наблюдателей, вполне логично, что в весьма ответственный период своей карьеры Лукашенко решил использовать оставшуюся популярность Горбачева на

Фальсификации не пройдуць

10 жніўня ў Гродне кіраўнік выбарчай кампаніі адзінага кандыдата і старшыня грамадскага руху «За новую Беларусь» Васіль Лявонаў правёў у рэдакцыі газеты «Пагоня» двухгадзінную гарачую тэлефонную лінію.

Адказваючы на пытанні, Васіль Лявонаў заявіў: «Я ўпэўнены, што ў верасні Аляксандр Лукашэнка будзе адхілены ад улады без вайны і крыві, мірным шляхам». Васіль Лявонаў перакананы, што ўлада не здолее сфальсифікаваць вынікі выбараў. Ён падкрэсліў асабістую адказнасць членаў выбарчых камісіяў за магчымыя фальсифікацыі: «Кожны, хто дапусціць парушэнні падчас падліку галасоў, будзе сядзець у турме, і гэта будзе злачынства без тэрміну даўніны».

Адначасова Васіль Лявонаў і вялікую падтрымку на Гродзеншчыне Сямёна Домаша, аднак заклікаў галасаваць за адзінага кандыдата Уладзіміра Ганчарыка: «Калі пачнем біцца кожны за свайго кандыдата, зноў прайграем, як у 1994 годзе».

Павел МАЖЭЙКА

Ганчар патрабуе дапытаць Лапаціка

Зінаіда Ганчар звярнулася з заявай у Камітэт дзяржаўнай бяспекі, міністэрства ўнутраных спраў і Пракуратуру Беларусі на прадмет працягу расследавання справы аб знікненні яе мужа. «Апошнім часам у прэсе з'явілася шмат інфармацыі, звязанай з выкраданнем майго мужа В.І. Ганчара, — піша З. Ганчар. — Пры гэтым ідуць спасылкі на нейкі дакумент, аўтарства якога прыпісваецца генералу МУС М. Лапаціку». (Відавочна, размова ідзе аб напісаным ад рукі рапарце былога начальніка Галоўнага ўпраўлення крымінальнай міліцыі МУС Мікалая Лапаціка аб магчымай датычнасці некаторых кіраўнікоў сілавых структураў да знікнення апазіцыйных палітыкаў. — В.Б.) «Мяне здзіўляе адсутнасць усялякай рэакцыі з боку праваахоўных органаў, і ў першую чаргу пракуратуры, якая вядзе следства», — зазначае Зінаіда Ганчар. Яна просіць дапытаць генерала Лапаціка на прадмет сапраўднасці дадзенага дакумента, правесці яго графалагічную экспертызу і правесці выкладзеную ў ім інфармацыю. Апрача таго, праз СМІ Зінаіда Ганчар звярнулася з просьбай да генерала Лапаціка «як афіцэра і грамадзяніна публічна пацвердзіць або абвергнуць сваё аўтарства».

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Заробак натурай

У шэрагу калгасаў і саўгасаў Гомельшчыны заробак выдаюць натурай. Запасы чанасці па зарплате ў аграпрамысловым комплексе рэгіёна складае каля 2 мільярдаў рублёў. Паводле мясцовых чыноўнікаў, людзі ўсё ж атрымліваюць трохі грошай — праз схему «абнаўлення тавару». Усё выглядае такім чынам: калгаснік распісваецца ў адмысловай ведамасці, што атрымаў у якасці зарплаты зерне, якое гаспадарка потым здае на нарыхтоўчых пунктах. Туды ж накіроўваюцца ведамасці і самі працаўнікі, з якімі разлічваецца грашыма нарыхтоўшчыкі.

«Зачыстка» замест праўды

Старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька зрабіў заяву, што «апошнім часам сілавая структура і прапагандысцкая машына рэжыму вядуць мэтанакіраваную кампанію па запалохванні і дыскрэдытацыі Аб'яднанай грамадзянскай партыі і яе сябраў. АГП распісвае распачатую «зачыстку» як спланаваную акцыю і рэакцыю ўладаў на ініцыятыву партыі па правядзенні агульнаацыянальнай кампаніі «Хочам ведаць праўду».

Старшыня КДБ выкліканы на допыт

Актывісты «Зубра» даслалі стрыжні КДБ Леаніду Ерыну позову на допыт. У ёй гаворыцца, што Л. Ерыну трэба з'явіцца 13 жніўня ў 12.00 да помніка Дзяржынскаму ў Мінску, дзе «зубраўцы» хочуць задаць яму колькі пытанняў пра зніклых людзей. Як падае БелаПАН, Ерын у якасці камандарта да гэтага сказаў, што маладым людзям не стае выхаванасці і такту.

Беларускія «Шкоды»

Бліжэйшым часам у нашай краіне пачнуць збіраць аўтамабілі маркі «Шкода». Гэтыя чэшскія машыны будзе выпускаць зачынены летась завод «Форд-Юніон», што ў пасёлку Абчак пад Мінскам. Збіраць плануецца дзве маркі — «Актавія» і «Фабія». Каштаваць яны будуць каля 6-7 тысяч долараў.

Кантрабанда для шкодных звычак

На ўкраінска-беларускай мяжы затрыманы грамадзянін Беларусі, які спрабаваў па-за пунктам пропуску ў некалькі прыёмаў перанесці з тэрыторыі Украіны ў Беларусь 100 літраў спірту і 1.000 пачкаў цыгарэтаў. Уся затрыманая кантрабанда ацэнена ў 1 мільён рублёў.

Ліпень касуе электрычнасць

Дзесяткі населеных пунктаў Кастрычніцкага раёна Гомельскай вобласці былі пазбаўленыя на нейкі час тэлефоннай сувязі і электрычнасці ў выніку моцных ветру і ліўня, што абрынуліся тут напрыканцы мінулага тыдня.

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага долара на «чорным рынку»

1455

Окончание на стр.3

АКЦЫІ

Прабег у падтрымку Шчукіна забаронены

Мінскі гарвыканкам не дазволіў правядзенне 13 жніўня прабегу па маршруце «Мінск—Жодзіна» ў падтрымку праваабаронцы Валерыя Шчукіна, які адбывае пакаранне ў жодзінскім следчым ізалятары.

Па словах лідэра Маладога Фронту Паўла Севярынца, які падаваў заяўку на правядзенне акцыі, 9 жніўня ў тэлефоннай гутарцы з прадстаўнікамі юрыдычнага аддзела Мінгарвыканкама яго запэўнілі, што прабег дазволены, 10 жніўня яму было паведмадлена аб іншым рашэнні.

У гутарцы з арганізатарамі прабегу — Паўлам Севярынцам і Андрэем Саротнікам — намеснік старшыні Мінгарвыканкама Міхаіл Пятрушын зазначыў, што гэтае мерапрыемства не дазволенае ў сувязі з тым, што арганізатары не прадставілі дазвол ад Мінскага аблвыканкама на яго правядзенне па тэрыторыі Мінскай вобласці. Аблвыканкам, у сваю чаргу, адхіліў заяўку з прычыны адсутнасці дазволу Мінгарвыканкама.

Як гаворыцца ў паведамленні прэс-службы Маладога Фронту, гэтая арганізацыя раней ужо чатыры разы арганізоўвала падобныя прабегі. Яны праходзілі без проблемаў: гарадскія і абласныя ўлады дамаўляліся паміж сабою. «Але напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў Мінгарвыканкам і Мінаблвыканкам нечакана «страцілі каардынацыю». Відаць, што наменклатура ў поўным разладзе», — пішучь маладафронтаўцы.

Тым не менш, Малады Фронт заяўляе, што акцыя ў падтрымку палітычнага зняволенага Валерыя Шчукіна абавязкова будзе праведзеная. Апоўдні 13 жніўня маладафронтаўцы маюць намер перадаць у жодзінскі следчы ізалятар перадачу для Шчукіна.

Генадзь БАРБАРЫЧ

СВЯТА

Помнік заснавальніку Барысава

Як паведаміла БелаПАН намеснік старшыні Барысаўскага гарвыканкама па сацыяльных пытаннях і інфармаванні Валіяніна Шутко, да 900-годдзя Барысава, які ўпершыню ўзгадваецца ў Лаўрэнцьеўскім летапісе як умацаваны горад Полацкага княства, запланавана будаўніцтва помніка заснавальніку горада полацкаму князю Барысу Усяслававічу. Помнік будзе ўстаноўлены на месцы заснавання Барысава — у старой частцы горада, побач са Свята-Васкрасенскім саборам. В.Шутко паведаміла таксама, што ў Барысаве створаны дабрачынны фонд, куды накіроўваюцца добраахвотныя ахвяраванні ад грамадзянаў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый горада. Больш таго, у рамках правядзення ўрачыстых мерапрыемстваў аб'яўлены конкурс на лепшы гімн і лепшы відэафільм пра Барысаў.

Вольга АСПЕНКА

Домаш супраць БТ

На 7 верасня прызначанае першае судовае паседжанне па іску Сямёна Домаша аб абароне гонару і годнасці да Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі.

Яшчэ 29 чэрвеня Сямён Домаш звярнуўся ў суд Першамайскага раёна Мінска ў сувязі з тым, што 28 красавіка 2001 года ў аўтарскай тэлепраграме Юрыя Азаронка «Тайныя спружыны палітыкі» была дадзена «абсалютна беспадстаўная ацэнка» яго дзелавым і прафесійным якасцям «пры выкананні рабочых і грамадскіх абавязкаў пачынаючы з 1976 года».

2 траўня Домаш звярнуўся з лістом да цяпер ужо былога кіраўніка Белтэлерадыёкампаніі Віктара Чыкіна і запатрабаваў магчымасці выступіць на беларускім тэлебачанні з абвяржэннем «гэтага паклёпу». Аднак До-

машу было адмоўлена, а перадача Азаронка была паказаная па БТ паўторна 3 траўня.

Пасля гэтага Домаш мусіў звярнуцца ў суд. У сваёй іскавой заяве ён настойвае, каб Белтэлерадыёкампанія абвергла «лжывыя звесткі», якія прагучалі ў праграме «Тайныя спружыны палітыкі», а таксама патрабуе спаднаць з кампаніі мільён рублёў у якасці маральнай кампенсацыі.

На думку самога Домаша, прызначэнне пачатку разгляду яго справы аж на 7 верасня звязанае з тым, што ўлады не хочучь да прэзідэнцкіх выбараў абвяргаць «ілжывую і паклёпніцкую інфармацыю», што прагучала ў яго адрас, каб «выбаршчыкі не ведалі праўды і надалей знаходзіліся ў няведанні».

Юрый ПАЦЁМКІН

«Мерседэс» замест МАЗа

Магілёўскі аблвыканкам, нягледзячы на забарону набывання старых аўтобусаў замежнай вытворчасці за бюджэтныя сродкі, не збіраецца адмаўляцца ад закупкі ў Германіі 30 аўтобусаў «Мерседэс».

Па словах старшыні аблвыканкама Барыса Батуры, кіраўніцтва МАЗа адхіліла ўсе схемы па забес-

печэнні Магілёўшчыны айчыннымі аўтобусамі. У той жа час аўтобусы «Мерседэс» каштуюць каля 50 мільёнаў рублёў, маюць гарантыю тэрмінам на 5 гадоў і пераўзыходзяць МАЗы як па тэхнічных, так і па эстэтычных параметрах, ступені зручнасці для пасажыраў.

Канстанцін УВАРАЎ

ЛЮСТРАФАКТ

Арганізацыя «Крой» усталёўвае крыж у памяць паўстанца Міхала Валовіча ў вёсцы Парэчка ў Слоніміскім раёне

«Беларуськалій» не хоча «хамута»

У Салігорску востра паўстае праблема скарачэння руднай базы. Больш багатыя рудныя гарызонты ўжо адпрацаваныя, таму зараз шахцёрам даводзіцца пачынаць бяднейшыя.

Для распрацоўкі новага руднага ўчастка пад Салігорскам да 2010 года шахцёрам патрэбна 150 мільёнаў долараў. Але, як сказаў генеральны дырэктар вытворчага аб'яднання «Беларуськалій» Андрэй Башура, ёсць магчымасці іх скараціць на 45 мільёнаў. Свае інвестыцыі ў распрацоўку гэтага ўчастка прапанавала адна расійская фірма, але з умовай, што частка ўчастка адыдзе ёй, а гэта, зразумела, беларускі бок не задаволіла.

Не менш значнай праблемай для шахцёраў стала адсутнасць газіфікацыі рудаўпраўленняў. З таго часу, як 2 гады таму кошт

на нафтапрадукты падвысіліся, выкарыстоўваць мазут стала стратна. За суткі спальваецца да 470 тонаў мазута, які даводзіцца закупляць у Расіі па 152 долары за тону. Эквівалентны тоне мазута аб'ём газу не перавышае 50 долараў.

Свае паслугі па правядзенні газаправода прапанавала расійская кампанія «Ітэра». Але, паводле А.Башуры, за гэта яна патрабуе 24 мільёны долараў, калі па сусветных коштах гэта ў два разы танней. Такім чынам, у гэтую суму ўключаныя залікі за электраэнергію. Каб spaжыць электраэнергію на такую суму, «Беларуськалію» спатрэбіцца некалькі гадоў, а «вешаць на сябе хамут» за некага іншага, паводле А.Башуры, аб'яднанне не хоча.

Алена ПАЗЬНЯК

ПОБЫТ

Новых жыллёвых кааператываў не будзе

Міністэрства будаўніцтва і архітэктуры прыняло рашэнне прыпыніць стварэнне новых жыллёва-будаўнічых кааператываў (ЖБК), якія вядуць будаўніцтва жылля за кошт ільготных крэдытных рэсурсаў.

Ужо існуючым ЖБК ільготныя рэсурсы будуць выдаткоўвацца ў большых памерах, каб паскорыць працэс выканання абавязкаў перад іхнімі ўкладчыкамі. На гэта спатрэбіцца не менш за 7-8 гадоў. Што тычыцца зніжэння кош-

таў на жыллёвае будаўніцтва, то рабіцца гэта будзе як пасродкам зніжэння каштарысу праектных распрацовак, так і праз вызваленне насельніцтва ад платы за падвядзенне камунікацыйнай сеткі да пабудаваных дамоў. Кошт такіх работ павялічылае выдаткі насельніцтва на будаўніцтва на 47%, а ў сельскай мясцовасці — у 2 разы.

Цяпер работы па падвядзенні да дамоў камунікацый будуць фінансавацца з сямі іншых кры-

Пачак дусту ў нару

Бадай што першы раз за сем гадоў свайго кіравання Лукашэнка насмеліўся запрасіць да сябе трох журналістак незалежных выданняў і публічна адказаць на іхнія пытанні. Мусіць, вялікаму ўсенароднаму хакеісту дужа прыпекло напярэдадні выбараў і стала зусім няёмка хавацца ў драздоўскіх сутароннях ад навакольнага свету. Бо нельга ж усур'ёзнымаць рознага кшталту прыватных казяткаў і зімоўскіх у якасці сумленных прадстаўнікоў прэсы. Кожны з нас добра ведае цану гаспадарскім лёкаям. Трэба ж калі-небудзь пачуць колькі праўды і глянуць на сябе збоку вачыма нармальнага чалавека.

Адчувалася, што Лукашэнка страшэнна баіцца гэтай сустрэчы, бо запрасіў на яе ад незалежных СМІ выключна жанчын і свядома абмінуў увагай журналістаў з такіх апазіцыйных выданняў, як НАША СВАБОДА, «Свободные новости», «День», «Кур'ер», з рэгіянальнай прэсы, радыё і з Беларускай асацыяцыі журналістаў. Здавалася, што могуць тры далікатныя і выхаваныя жанчынкі суп-

роцьпаставіць бясконцаму валу пустой дэмагогіі ды напышліваму стылю тыкання? Ажно, не! Яны не спужаліся і спыталі! Праўда, не вельмі ўдала фармулявалі свае пытанні ды не змаглі на месцы паказаць усім тэлегледачам прынцыпы лукашэнкаўскага красамоўства, якія абапіраюцца на прыдуманых лічбы, факты і абставіны. Але ж яны публічна задалі тыя ж самыя пытанні, адказ на якія хоча пачуць ад Лукашэнкі ўсё наша грамадства. І з надутага дзяржаўнымі СМІ вобраза Лукашэнкі адразу спусцілася колькі пустога паветра. Ён не ведае, што трэба гаварыць, калі яму сувора глядзяць проста ў вочы і пытаюць без ліслівасці! Ён губляецца, калі трэба даць канкрэтны і дакладны адказ без падрыхтаванай паперкі. Тады ён мусіць падвышаць голас і перабіваць суб'есдніка, каб заглушыць непрыемныя аргументы. Больш таго, ён выразае злупца і нервуецца, так што адна шчака пачынае тормаціць. Дык што было б з яго прыдуманым вобразам, каб ён трапіў на прэс-канферэнцыю да ўсіх незалежных журналістаў? А што з ім

будзе, калі адважыцца на тэледабаты ў прамым эфіры з кандыдатамі ў прэзідэнты? Гэта яму не з Кебічам заводы запускаяць! Тут ужо яго спытаюць! І спытаюць пра такія рэчы, на якія ў яго няма адказаў.

Між тым, казіяткі вельмі раўніва пачалі выпраўляць уражанне ад сустрэчы з прафесійнымі журналістамі. За гады ліслівага халуства яны самі паверылі ў прыдуманым вобраз і жахнуліся ад таго, што не ўсе яго любяць гэтак, як яны. Ёсць, аказваецца, людзі, якія не баяцца задаваць праўдзівыя пытанні іхняму гаспадару і нават не ўстаюць пры яго велічым з'яўленні. Мусіць, трэба паставіць якую «Альф» з дубінкамі, каб прымушала гэта рабіць нават паралітыкаў. Альбо трэба потым помсціць дзе-небудзь на цёмнай вуліцы кулакамі нанятых бандыганаў. Каб ведалі, як не паважаць. Але ці будзе ад гэтага лепш самаму Лукашэнку?

Аляксандр ДУБАВІЧ

Саюз даражэе

10 жніўня ў Маскве ў Пастаянным камітэце Саюзнай дзяржавы пад старшынствам дзяржаўнага сакратара Паўла Барадзіна прайшла нарада па пытанні фарміравання саюзнага бюджэту на 2002 год.

Як паведаміў БелаПАН намеснік начальніка дэпартамента інфармацыі ПК Аляксандр Мушта, напярэдне прадстаўнікі міністэрстваў фінансаў дзвюх краінаў дамовіліся аб тым, што бюджэт на наступны год складзе 3 мільярды 300 мільёнаў расійскіх рублёў. Гэта на 1 мільярд больш, чым бюджэт-2001. Прыкладна палова сумы бюджэту будучага года пойдзе на фінансаван-

не ўжо рэалізуемых сумесных праграмаў. Другая частка сродкаў будзе скіраваная на фінансаванне новых праграмаў. Пры абмеркаванні бюджэту, па словах А.Мушты, Павел Барадзін заклікаў у першую чаргу арганізоўваць фінансаванне праграмаў матэрыяльна-тэхнічнага характару, і асабліва тых, якія змогуць даць рэальную матэрыяльную аддачу. Падчас нарады дзяржсакратар падверг крытыцы дзейнасць дэпартамента фінансаў Пастаяннага камітэта, які, на яго думку, слаба каардынуе працу на ўчастку ад распрацоўшчыка праграмы да фінансавай крыніцы.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

Людзі сьпіваюцца, а продаж алькаголю расьце

Адносна танныя спіртныя напоі і непераборлівасць мясцовых жыхароў, сэнсам жыцця шмат якіх зь іх стала менавіта запавятае ап'яненне, зрабіліся прычынаю незайздроснага росту колькасці алькаголікаў у Крычаўскім раёне (Магілёўская вобласць).

Паводле інфармацыі Крычаўскага тэрытарыяльнага медыцынскага аб'яднання, зараз на дыспансэрным ўліку ў наркелягічным кабінэце раённай паліклінікі знаходзяцца 698 чалавек, 111 зь іх — жанчыны. Сёлета ўжо 6 крычаўцаў перанеслі белую гарачку. Судзейнічае гэтаму і рост продажаў алькаголю — за 6 месяцаў бягучага году спіртных напояў і піва ў Крычаўскім раёне было рэалізавана на 10,1% больш, чым за адпаведны перыяд мінулага года.

Па ўзроўні спажывання гаралкі ды іншага «гарачыцельнага» Клімавіцкі раён не на шмат адстае ад суседняй Крычаўшчыны. Але на Клімаўшчыне людзі, як выпіюць, не сядзяць дома, а ймкнуцца да прыгодаў. Гэта, толькі за апошні тыдзень супрацоўнікі мясцовай міліцыі склалі на клімаўцаў 78 пратаколаў за зьяўленне ў грамадзкіх месцах у нецвярзым стане і яшчэ 6 — за расьпініцтва спіртнога на працоўным месцы. І гэта пры гарадзкім насельніцтве ўсяго блізу 20 тысяч чалавек.

BARCNEWS

ПРЫРОДА

Елкі пад аховай

Цяпер за кожную незаконна ссечаную елку парушальнік павінен будзе кампенсаваць суму ў 1 мінімальны заробак, а за кожную тону бязрозавага ці кляновага соку — у 10 мінімалак. Такія сумы ўсталяваны ўрадам для спягання вартасці незаконна дабытай драўніны і іншай лясной прадукцыі з фізічных альбо юрыдычных асо-

баў, калі ў натуре ўзяць яе ўхую немагчыма. За 1 кубічны метр драўніны парушальніку прыйдзецца выкласці падвойны памер яе кошту, за кілаграм лекавай ці тэхнічнай сыравіны — раўна для спягання вартасці незаконна дабытай драўніны і іншай лясной прадукцыі з фізічных альбо юрыдычных асо-

Алена ЛАБАНАВА

Горбачев — адвокат Лукашенко?

Заявления о скором улучшении отношений с Западом безосновательны

Окончание.
Начало на стр.1

Кстати, участником этой программы является и Беларусь. И спланированы учения были еще два года назад. Понятно, что о нынешних президентских выборах в Беларуси тогда и Лукашенко не мог знать. А вот данные во-

енные игры в Беларуси как раз и были объявлены после того, как стало ясно, когда должны состояться президентские выборы. И что символично, так это то, что боевые стрельбы начнутся 1 сентября — в день начала Второй мировой войны. До сих пор нет полной ясности, насколько такого рода предвыбор-

ные игры в солдатиков одобрил Путин во время своей встречи с Лукашенко в Сочи. Как-никак, эти игры коснутся и залетов белорусских асов и стрельб ракетных комплексов и на российской территории. На эти обстоятельства обращают внимание на Западе.

Примером нарастающей озлобленности вокруг складывающейся ситуации в Беларуси могут служить сделанные на минувшей неделе аж целых два заявления — Хельсинкской комиссии Конгресса и пресс-секретаря Госдепартамента США. До них с подобными заявлениями выступили практически все евроатлантические структуры. По некоторым данным, ожидается, что по ситуации в Беларуси в ближайшее время может выступить очень высокопоставленный представитель США. И в отличие от всех предыдущих заявлений, ожидаемое будет адресовано не только Минску, но и союзной ему Москве. А точнее, Кремлю. Трудно представить, чтобы, в отличие от Горбачева и Ельцина, которого Лукашенко назвал другом Запада, в нынешнем российском руководстве не отдавали себе отчет, что в связи с предстоящими президентскими общенациональными выборами в Беларуси может произойти «перегрев» ситуации. По государственному телевидению уже стали «разогревать» такую тему, как транзитные через белорусскую территорию трубопроводы и их безопасность. Помнится в иной, дружеской форме о транзите российского газа высказался в Сочи Путин. По его словам, газопровод через Беларусь должен принести благодеяние ее гражданам. При этом лично Лукашенко упомянут не был.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Домаш застаўся без камп'ютэра

10 жніўня супрацоўнікі Гродзенскага абласнога аддзела па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю (АБЭЗ) міністэрства ўнутраных спраў Беларусі канфіскавалі камп'ютэры і іншую аргтэхніку ў грамадскага аб'яднання «Ратуша». Кіраўнік «Ратушы», патэнцыйны кандыдат у прэзідэнты Сямён Домаш застаўся без камп'ютэра.

Як паведаміла прэс-служба Сямёна Домаша, у мінулыя пятніцу офіс «Ратушы» наведлі тры прадстаўнікі АБЭЗ, якія пачалі ператрус. Прэс-служба асабліва адзначае, што міліцыянты не мелі пры сабе санкцыі пракурора. Выконваючы супрацьзаконна дзеянні, яны спасаліся на тое, што выконваюць загад намесніка начальніка АБЭЗ Іосіфа Барташэвіча.

Сямён Домаш, які застаўся фактычна без працоўнага месца, быў вымушаны паставіць у вядомасць пра здарэнне сакратара Цэнтрвыбаркама Мікалая Лазавіка. Паводле прэс-службы С. Домаша, патэнцыйны кандыдат у

прэзідэнты даў да ведама сп. Лазавіка, што міліцыянты фактычна паралізавалі работу ягонага афіцыйнага сайта, не працуюць электронная пошта, сталася немагчымай перапіска. Прычым адбылося гэта ў самы разгар перадавыбарнай кампаніі, усяго за тры дні да рэгістрацыі кандыдата ў Цэнтрвыбаркаме.

Як стала вядома, Сямён Домаш звярнуўся асабіста да Іосіфа Барташэвіча і патрабаваў ад яго спыніць незаконне. Намеснік начальніка АБЭЗ не здолеў падумаць, на падставе якіх заканадаўчых актаў былі канфіскаваны камп'ютэры і аргтэхніка ў «Ратушы», але адмовіўся прызнаць незаконнай дзейнасць сваіх падначаленых. І. Барташэвіч заявіў, што «калі ён не мае рацыі, то яго паправіць пракурор».

Патэнцыйны кандыдат у прэзідэнты таксама сустрэўся з пракурорам Гродзенскай вобласці Васілём Літвінавым. Падчас сустрэчы С. Домаш заявіў, што «разглядае дзеянні супрацоўнікаў АБЭЗ як самы сапраўдны разбой, рабу-

нак сярод белага дня». Ён таксама выказаў спадзяванне, што парушальнікі закона, тых, хто спрабуе перашкодзіць ягонай перадавыбарнай кампаніі, панясуць адказнасць за ўстаноўленым законам парадку».

Прэс-служба кіраўніка «Ратушы» нагадвае, што гэта ўжо далёка не першы выпадак ціску на кандыдата ў прэзідэнты ад грамадскай кааліцыі. Больш за тое, апошнімі днямі гэты ціск толькі павялічваецца. Прыкладам, 8 жніўня праваахоўныя органы правялі ператрус у памяшканні Гомельскага грамадскага аб'яднання «Грамадзянскія ініцыятывы», кіраўнік якога, Віктар Карніенка, узначалвае ініцыятыўную групу С. Домаша па Гомельскай вобласці. Быў арыштаваны намеснік кіраўніка ініцыятыўнай групы Віктар Кацора, суд над якім прызначаны на 16 жніўня.

Прадстаўнікі С. Домаша лічаць, што ўлады не спыняюцца на дасягнутым і правядуць рэпрэсіі ў іншых абласных штабах С. Домаша.

Міхась КАРПОВІЧ

«Ланцуг неабыхавых людзей» каля БТ

Каля 40 чалавек узялі ўдзел у акцыі апазіцыі «Ланцуг неабыхавых людзей», якая прайшла 9 жніўня з 17 да 18 гадзінаў у Мінску ля будынка Нацыянальнай тэлерадыёкампаніі Беларусі па вуліцы Макаёнка, 9. Чарговая акцыя была арганізаваная Аб'яднанай грамадзянскай партыяй (АГП) у межах кампаніі «Хочам ведаць праўду».

Удзельнікі акцыі трымалі ў руках партрэты беларускіх палітыкаў, бізнесменаў, журналістаў, што зніклі, загінулі пры невысветленых абставінах, падвергліся рэпрэсіям: Анатоля Майсена, Юрыя Захаранкі, Генадзя Карпенкі, Віктара Ганчара, Анатоля Красоўскага, Дзмітрыя Завадскага, Андрэя Клімава, Валерыя Шчэкіна.

Як паведаміў карэспандэнт БелаПАН старшыня АГП Анатоль Лябедзька, падобныя мерапрыемствы пад назвай «Лан-

цуг неабыхавых людзей» праходзяць не толькі ў Мінску, але і ў іншых гарадах Беларусі. Месца правядзення сённяшняй акцыі ў Мінску выбраныя не выпадкова. Як вядома, у апошнія аналітычнай праграме БТ «Рэзананс» прагучалі сцвярджэнні, што АГП за грошы даламагае грамадзянам Беларусі атрымаць палітычны прытулак на Захадзе, і, магчыма, гэтым жа чынам за мяжу былі вывезеныя Юрый Захаранка, Віктар Ганчар і іншыя вядомыя людзі, што зніклі без вестак. Анатоль Лябедзька сказаў: «Наша акцыя — гэта адказ на пазіцыю, якую займае сёння Беларускае тэлебачанне. Яно ўтрымліваецца на грошы беларускіх падаткаплательчыкаў. Прычым, і тых грамадзянаў, якія знаходзяцца ў апазіцыі. Але чаго? Беларускае тэлебачанне ператварылася ў фірму па рэкламе аднаго прадукту, які называ-

ецца «Аляксандр Рыгоравіч». Велізарная колькасць бруду выліта тэлебачаннем на нашых калягаў — семі Юрыя Захаранкі і Віктара Ганчара. Але сямі я Захаранкі паехала з Беларусі і не можа абараніць свой гонар, падаць у суд за тую хлусню, якую вядуць БТ выліваюць з экрана. Таму мы і выйшлі сюды». На словах Лябедзькі, ад імя АГП будзе пададзены іск да Аляксандра Зімоўскага, Яўгена Новікава, іншых журналістаў і тэлеведучых. «Нашы людзі гатовыя дараваць уладзе многае, але не даруюць прамой або ўскоснай датычнасці да забойства людзей і да спробаў прыкрыць гэтыя злачынствы», — дадаў палітык.

Нягледзячы на тое, што «Ланцуг неабыхавых людзей» традыцыйна быў несанкцыяваным, міліцыя не затрымала нікога з удзельнікаў акцыі.

Генадзь БАРБАРЫЧ

Новое уголовное дело против «Зубра»

Очередное уголовное дело за нанесение граффити было возбуждено 10 августа в Гомеле. Четыре активиста движения ЗУБР были арестованы сотрудниками КГБ во время нападения комитетчиками на офис молодежного центра «Гарт». КГБ конфисковал все компьютеры и оргтехнику молодежного центра, на базе которого работают несколько молодежных организаций, в том числе и ЗУБР.

Это уже второй случай нападения на молодежный центр «Гарт». Несколько дней назад в офис также пытались ворваться сотрудники КГБ, которых, однако, не пустили. В ответ они обесточили здание и задержали двоих несовершеннолетних зубров, одному из которых пришлось провести ночь в приемнике-распределителе.

На этот раз сотрудники Комитета госбезопасности не только конфисковали все компьютеры и оргтехнику молодежного центра, полностью остановив его работу, но и арестовали четверых активистов движения ЗУБР. Зубры были допрошены в качестве свидетелей по возбужденному уголовному делу по факту нанесения граффити. Это уже третье уголовное дело, возбужденное в Беларуси за граффити. Два из них были возбуждены по факту нанесения граффити, но одно — непосредственно против четверых активистов движения ЗУБР, которые были приговорены режимом к исправительным работам и крупным штрафам.

Но вместе с усилением репрессий против ЗУБРА активность участников этого молодежного движения сопротивления только растет.

Кніга пра Генадзя Карпенку

Фота У. ШЛАЙМА

10 жніўня ў гатэлі «Беларусь» адбылася прэзентацыя кнігі «У часу ў палоне», прысвечанай памяці вядомага беларускага палітыка Генадзя Карпенкі, які трагічна памёр 6 красавіка 1999 года ў выніку інсульту.

У кнізе сабраныя матэрыялы аб жыцці і дзейнасці Генадзя Карпенкі, успаміны пра яго блізкіх сваякоў — жонкі, брата, маці, дачкі, а таксама сяброў і папчальнікаў. Апрача таго, змешчаны артыкулы і публічныя выступленні Генадзя Карпенкі. Аўтарам кнігі стаў брат народнага паэта Беларусі Ніла Гілевіча — пісьменнік Мікола Гіль. «Гэтая кніга абярком і кароткім жыццём, — сказала на прэзентацыі ўдава палітыка Людміла Карпенка. — З яе старонак вы зможаце пачуць голас майго мужа, даведацца аб яго жыцці і барацьбе». На словах Людмілы Карпенка, за два гады, што прайшлі пасля смерці яе мужа, удалося зрабіць вельмі многа: створаны фонд Генадзя Карпенкі, выдалены зборнік артыкулаў

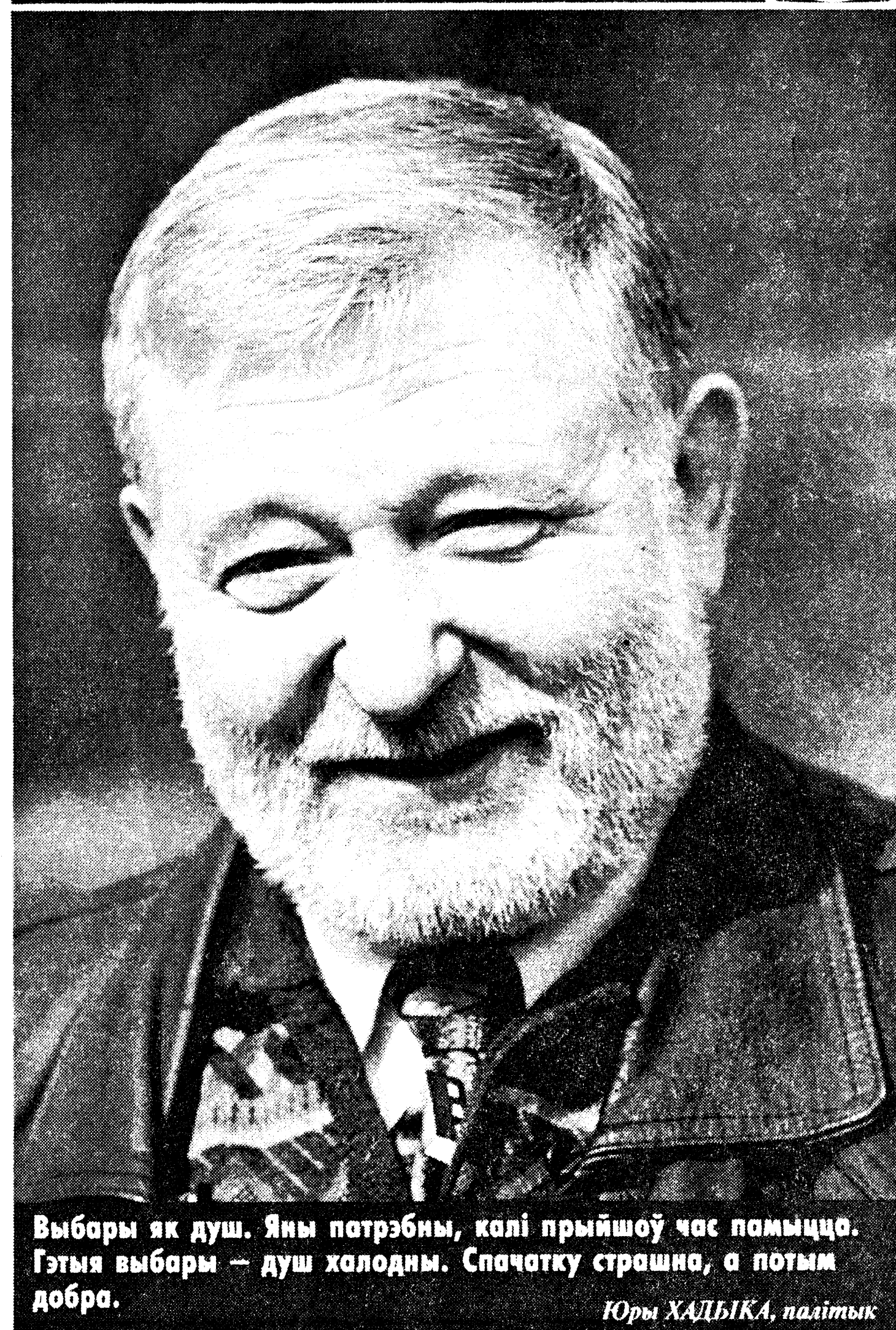
«Генадзя Карпенку забілі?», а зараз выпушчана яшчэ і кніга. У бліжэйшых планах Людмілы Карпенкі — зняць фільм пра мужа.

Сваімі ўспамінамі аб вядомым палітыку на прэзентацыі кнігі падзяліліся яго папчальнікі па Аб'яднанай грамадзянскай партыі, ля вытокаў якой стаяў Генадзь Карпенка, вядомыя беларускія палітыкі і яго сябры. Усе сшыліся на думцы, што лепшай памяцю Генадзю Карпенку стане перамога дэмакратычных сілаў на прэзідэнцкіх выбарах.

Сярод запрошаных на прэзентацыю былі адзін з верагодных прэтэндэнтаў на пасаду прэзідэнта Сямён Домаш, кіраўнік выбарчай кампаніі адзінага кандыдата ад дэмакратычных сілаў Уладзіміра Ганчарыка Васіль Лявонаў, лідэры Аб'яднанай грамадзянскай партыі і Беларускай партыі жанчын «Надзея» Анатоль Лябедзька і Валянціна Палевікова, шэраг іншых вядомых беларускіх палітыкаў.

Юрый ПАЦЕМКІН

ЧАС ВЫБІРАЦЬ! 9 ВЕРАСНЯ

Выбары як душ. Яны патрэбны, калі прыйшоў час памяццо. Гэтыя выбары — душ халодны. Спачатку страшна, а потым добра.

Юры ХАДЫКА, палітык

Двести тысяч за двести лет

События двухлетней давности в Дагестане послужили началом, как принято говорить, «второй чеченской войны». На самом деле эту войну нельзя назвать второй. Россия, пусть с перерывами, воюет с Чечней уже двести лет. В этой войне, по самым приблизительным подсчетам, убито и ранено более 220 тыс. человек. В среднем по тысяче сто в год.

Война с горцами

Активные боевые действия русской армии на Кавказе велись с 1801 по 1864 год. С 1801 по 1830 год боевые потери на Кавказе не превышали нескольких сотен человек в год и были связаны преимущественно с отражением отдельных набегов и вооруженных выступлений горцев. Например, в 1829 году общие потери составили 299 человек убитыми и ранеными. Ситуация резко изменилась к началу 30-х годов XIX столетия. Возросли потери в кавказских российских войсках: 1.364 человека убитыми и ранеными в 1830 году, 2.768 – в 1831-м, 1.897 – в 1832-м. Затем до 1839 года, когда закончилось перемирие с горцами (1837–1839 годы), наблюдался временный спад потерь.

В 1840–1846 годах российские войска понесли наибольшие потери. Самым кровопролитным стал 1845 год, когда Кавказский корпус потерял убитыми 56 офицеров и 1.525 нижних чинов, а ранеными соответственно 249 и 3.791. Назначенный в 1845 году главнокомандующим войска граф Михаил Воронцов принял решение о захвате главной базы снабжения войск имама Шамиля аула Дарго. Экспедиция, прозванная участниками «сухарной», так и не достигнув основной цели, с 6 по 21 июня 1845 года унесла жизни трех генералов (армейских – Фока и Пассека и начальника 6-го округа корпуса жандармов Викторова), 41 офицера, 1.017 нижних чинов; ранено было 175 офицеров и 2.576 солдат.

Меньше боевых потерь было в 1853–1856 годах, когда основные силы русской армии были сосредоточены на Крымской войне. С 1856 года главнокомандующим войсками Кавказского военного округа был при-

мандующий Кавказской армией и наместник на Кавказе генерал Александр Барятинский развернул с трех сторон концентрическое наступление на Чечню и Дагестан. Борьба за овладение Ведено с 1 января по 1 апреля 1859 года обошлась Кавказской армии в 36 убитых, причем непосредственно при штурме погибли два человека. 25 августа 1859 года в ауле Гуниб сдался в плен сам Шамиль. По данным «Сборника сведений о потерях Кавказских войск во время войн кавказско-горской, персидских, турецких и в Закаспийском крае. 1801–1885», изданного в Тифлисе в 1901 году, общие боевые потери российской армии за 64 года войн на Кавказе составили: убитыми 804 офицера (в том числе 13 генералов и 21 командир части) и 24.143 нижних чинов; ранеными 3.154 офицера и 61.971 нижний чин; пленными 92 офицера и 5.915 нижних чинов.

В число боевых потерь не включены военнослужащие, умершие от ран или погибшие в плену. Число умерших от болезней в местах с неблагоприятным для европейцев климатом в три раза превышало число погибших на поле боя. Таким образом, безвозвратные потери военнослужащих в результате боевых действий, болезней, гибели в плену достигают не менее 77 тыс. человек. Число погибших горцев неизвестно.

Война с антисоветскими элементами

После установления советской власти на Кавказе особенно активная борьба против Советов разгорелась в горных районах Чечни и Ингушетии и Горного Дагестана при массовой поддержке повстанцев местного населения. Первая специальная операция войск ОГПУ и НКВД состоялась весной 1924 года. Под страхом ареста и физического уничтожения у населения было конфисковано 2.900 винтовок, 384 револьвера и незначительное количество боеприпасов.

В 1925 году местным партийным органам, руководству НКВД и командованию Северного Кавказского округа было прика-

зано подготовить и провести новую операцию. В ней приняли участие до 7 тыс. человек личного состава с 240 пулеметами и 24 артиллерийскими орудиями. Соединение было усилено бронепоездом и двумя авиационными отрядами. При бомбежке с воздуха 16 аулов и ружейно-пулеметном и артиллерийском обстрелах 101 аула было убито шесть, ранено 30

● 1845 год. Взятие аула Дарго графом Воронцовым

мирных жителей и разрушено 119 домов. Еще 12 повстанцев были убиты, когда пытались оказать вооруженное сопротивление при изъятии оружия. Всего было захвачено 25.299 винтовок, 4.319 револьверов, пулемет и до 80 тыс. патронов. Потери красноармейцев составили пять человек убитыми и девять ранеными.

Для подавления восстания чеченцев в 1928 году Северокавказский округ выделил 2 тыс. человек при поддержке артиллерии и авиации. В результате операции было изъято 290 винтовок, большое количество устаревшего огнестрельного и холодного оружия. О количестве убитых, раненых и захваченных мятежников не сообщалось. За время операции погиб и умер от ран 21 красноармеец, еще 22 человека получили ранения.

В начале марта 1930 года в Чечне вновь вспыхнуло восста-

ние, охватившее несколько аулов. Для войсковой операции по его подавлению, начавшейся 13 марта, было сформировано несколько отрядов пехоты и кавалерии общей численностью 3,5 тыс. человек. Впервые для повышения мобильности войск в большом количестве использовались автомобили. За неделю было убито 19 горцев, изъято 1.600 единиц огне-

ранены четыре человека.

В 1941–1943 годах на Северном Кавказе были ликвидированы 963 группы повстанцев общей численностью 17.563 человека. В первой половине 1944 года пресечено действие 145 групп (3.144 человека). По распоряжению Сталина в конце 1943-го – начале 1944 года была осуществлена депортация ряда северокавказских народов (чеченцев, ингушей, карачаевцев, балкарцев) в отдаленные районы Средней Азии и Казахстана.

По приблизительным подсчетам, в боях 1924–1944 годов горцы потеряли убитыми и ранеными около 21 тыс. человек, Красная армия – около сотни бойцов.

Война с сепаратистами

30 ноября 1944 года президентом Российской Федерации Борисом Ельциным был издан указ 2137с «О мероприятиях по восстановлению конституционной законности и правопорядка на территории Чеченской республики». Армия была введена в Чечню в декабре 1944 года, но еще до этого в полевой госпиталь на аэродроме Моздока поступило 76 раненых (гражданских лиц и военнослужащих внутренних войск).

12 октября 1996 года «Красная звезда» впервые публикует список из 2.941 фамилии военнослужащих МО, погибших в Чечне. Сведения давались на 4 октября (без военнослужащих внутренних войск МВД и пограничных войск). 13 ноября 1997 года это же издание сообщает о 1.104 погибших внутренних войск МВД РФ в конфликте на территории Чечни. А по данным Сергея Осипова, руководителя временной рабочей группы по розыску и освобождению насильственно удерживаемых в Чечне лиц, на 18 марта 1997 года число пропавших без вести оценивалось в 1.346 человек.

Таким образом, во время конфликта 1994–1996 годов потери составили более 5 тыс. человек только военнослужащих. Это подтверждают и данные из недавно вышедшей в свет книги «Россия (СССР) в локальных войнах и военных конфликтах второй половины XX века», из которой видно, что безвозвратные потери федеральных войск

составили 5.551 человек, а санитарные потери (они включают в себя раненых и заболевших) – 51.304 человека. По весьма условным данным, численность погибших мирных жителей составила более 39 тыс. человек.

По оценкам первого заместителя начальника Генерального штаба генерал-полковника Валерия Манилова, потери среди чеченских боевиков составили 10 тыс. человек. Другие источники говорят о 2.700 человек.

Первая фаза боевых действий – война на территории Дагестана и точечные удары по объектам на территории Чечни – продолжалась со 2 августа по 1 октября 1999 года.

За этот период потери частей министерства обороны, МВД и ФСБ составили 275 человек убитыми и 937 ранеными (по другим данным, 288 убитых и 984 раненых), еще 15 человек считаются пропавшими без вести.

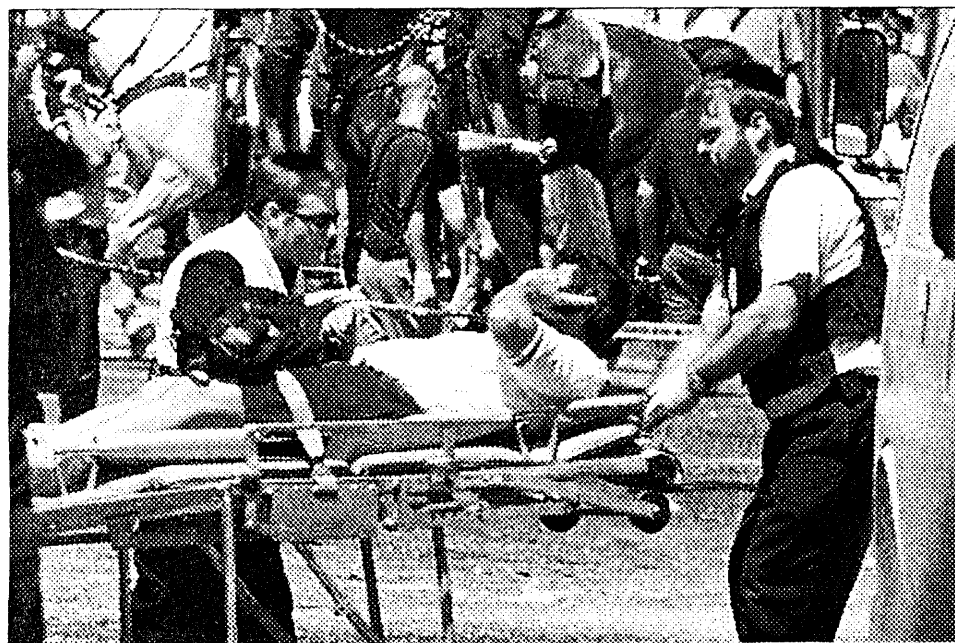
С момента начала боевых действий на территории Чеченской республики с октября 1999 года по июнь 2001 года безвозвратные потери федеральных сил составили, только по официальным данным, 3.096 человек, в том числе министерства обороны – 2.026 военнослужащих, внутренних войск МВД РФ – 738 военнослужащих. Число раненых составляет более 8 тыс. человек (более точные данные отсутствуют). Потери боевиков, по заявлению генерала Манилова, составили 5 тыс. в Дагестане и 14 тыс. в самой Чечне (по другим данным – около 1,5 тыс. человек в Дагестане и около 10 тыс. в Чечне). В целом же за семь лет, по разным данным российской стороны, – от 20 тыс. до 30 тыс. человек.

Федеральные силы за последние семь лет противостояния на Северном Кавказе безвозвратно потеряли более 8 тыс. военнослужащих (без учета военнослужащих, умерших в госпиталях), а санитарные потери составили более 80 тыс. человек (из них ранеными, контужеными, обожженными около 22 тыс. военнослужащих). Сейчас этот список ежедневно пополняется как минимум тремя военнослужащими.

В целом же за 200 лет войны в ней было убито и ранено от 220 тыс. до 240 тыс. человек.

Айрат ШАБАЕВ,
«Коммерсант-Власть»

Взрыв терпения

По официальным данным, при взрыве в ресторане «Сбарро» в центре Иерусалима погибли не менее 14 человек, 90 ранены. Ответственность за действия камикадзе взял на себя ХАМАС. По данным израильских спецслужб, в район Тель-Авива запущен еще один террорист-самоубийца.

Ежедневный беспредел на территориях, привычные убийства еврейских поселенцев остаются без последствий – только большая кровь заставила кабинет Шарона поднять в воздух истребители F-16 и взять под контроль палестинские административные здания в Восточном Иеруса-

лиме. До сих пор эти штабы террора функционировали безнаказанно. Предыдущий крупный теракт – бойня у тель-авивской дискотеки – остался без вооруженного ответа. Впервые в израильской истории. У Шарона была всепоглощающая цель – переломить мировое общественное мнение, настроенное в пользу палестинцев. Непохоже, чтобы эта пропагандистская тактика принесла успех. Во всяком случае, на этот раз бездействие уже невозможно, как бы ни старались международные няньки со своими многочисленными и абсолютно бессмысленными планами замирения.

Окровавленные тела на носилках, вой сирен полицейских машин и автомобилей «скорой помощи», бегущие в панике люди, развороченные окна закусочной. Сегодняшний день Иерусалима, города, в котором всего несколько лет назад евреи даже ночью – ночью! – могли безбоязненно прогуливаться по арабским кварталам... Взрыв в иерусалимской пиццерии «Сбарро» может стать настоящей «точкой кипения» в выяснении отношений между израильтянами и палестинцами.

Как и недавний террористический акт в тель-авивской дискотеке – тогда среди погибших было большинство выходцев из СНГ, – взрыв в Иерусалиме только укрепляет позиции сторонников жесткой линии в израильском руководстве. Палестинцы обвиняют во всем премьер-министра Израиля Ариэля Шарона. Шарон, став главой израильского правительства, проявил неожиданную сдержан-

Явное преступление — скрытая ошибка

ность в реагировании на палестинские угрозы и террористические акты – можно сказать, из «ястреба» стал «голубем». Но таким «голубем», который ждет, пока остальные «голуби» превратятся в «ястребов». Остальное зависело уже от палестинцев. Им оставалось либо воздерживаться от эскалации насилия, укрепляя таким образом позиции таких сторонников диалога в израильском руководстве, как вице-премьер и министр иностранных дел Шимон Перес, и не давая Шарону возможности меняться, либо и дальше засылать в Израиль смертников, давая все новые аргументы сторонникам адекватного ответа на террористические акты. Палестинцы выбрали второй, крайне непродуктивный для них путь.

Трудно сказать, какой руководствуется руководство Палестинской автономии. Скорее всего, продолжая рассматривать мирный процесс как всего лишь временное тактическое отступление, Арафат и его окружение попросту неспособ-

ны осознать, что у них нет реальных сил противостоять Израилю, а с каждым новым терактом они лишь отдалают возможность провозглашения собственного государства. В руководстве ООП победили фанатичные и далекие от реализма группировки, искренне уверенные, что, убивая евреев в их же городах, они посеют среди израильтян панику и заставят их покинуть страну. Как категорично выразился один из лидеров ХАМАСа в интервью телекомпании CNN, евреи не будут чувствовать себя в безопасности в Палестине никогда. В безопасности они будут ощущать себя только в своих странах – Польше или США...

Арафат на стороне этих победивших – иначе террор в Израиле был бы давно остановлен, как останавливался он всегда, когда на то была воля Арафата. Но расчет на еврейскую панику исходит из ложной посылки. Если в самом Израиле искренне считают (или считали?), что мирный процесс является отражением желания страны жить в

мире со своими арабскими соседями, то для палестинцев это желание израильтян – всего лишь проявление слабости и страха, плод успеха первой интифады, который должен быть подкреплен успехом интифады второй.

Именно поэтому Израилю, по-видимому, придется путем все учащающихся и ужесточающихся акций возмездия усилить контроль за территорией автономии, самостоятельно ликвидировать лидеров радикальных террористических организаций и продемонстрировать Арафату, что политика насилия лишает его того, ради чего он, собственно, и затеял свою борьбу, – Палестинского государства и власти в этом государстве. И только когда Арафат поймет это, начнется новый мирный процесс, новое тактическое отступление. Важно только, чтобы таких тактических отступлений было как можно больше и интервалы между ними не были бы велики...

Виталий ПОРТНИКОВ
www.grani.ru

Венценосная истерика

Впервые граждане свободной Беларуси были удивлены, поражены и ввергнуты в полнейшее замешательство. Вдруг выяснилось, что Александр Григорьевич Лукашенко чего-то опасается. Да чего может вообще опасаться такой президент?! Нет, не злых собак, не бандитской пули, не грома или электрического разряда, не инфаркта, не инсульта или СПИДа — нет! Опасается он единственно одного: «фальсификации итогов президентских выборов».

И, видать, всерьез опасается, ибо еще и близко нет не только итогов, но и самих президентских выборов, а он уже обеспокоен. И темной ночью, когда ослабевают жара и сияние небесного Солнца не мешает сиянию Солнца земного, то есть минского, пронзает вдруг мозг Александра Григорьевича мысль: сфальсифицировали! Уууууу!

Кому это «вам»? Кому это «уууууу»? А вот г-н Заметалин, замглавы администрации президента Беларуси, выступил и сказал: оппозиция, мол, готовит активный параллельный подсчет голосов во время президентских выборов в целях искажения их действительных итогов. Какая плохая эта оппозиция, ай-яй-яй! И какая, надо сказать, богатая! Ибо, по словам Заметалина, выходит, что «купленные телевизионно-политические ди-джей будут выколачивать» из избирателей нужные им ответы. При этом Заметалин не исключает, что людям могут даже предложить взятку, чтобы «получить заказанное мнение». Когда они получат «30 или 60 или 100 записанных «нужных» голосов, то по существу все независимое наблюдение и параллельный подсчет на этом закончатся», — считает Заметалин.

Слово-то какое — ди-джей! Это такие парни, которые в ночных клубах и на вечеринках всякую музыку ставят, пластинки крутят, чтобы публике веселее было угодить. А при чем тут политика? То! Да неужели ж вы не видите, при чем? Русскую поговорку «кто платит, тот и музыку заказывает» знаете? Не знаете? Надо знать, ибо мы с Россией объединяемся, и все поговорки надо знать, к примеру, не в свои сани не садись. Нет, это я просто так сказал, без подтекста. Так вот, скажут эти богатые оппозиционеры музыку какой захотят, и под эту музыку будет плясать вся Беларусь. То-то

будет невесело, то-то нехорошо!

Затем «по всему миру запускаются телекадры, ролик крутят телекомпаниями, и такую «липу», созданную при помощи международных организаций, которые называют себя исключительно демократическими, признают в качестве законного акта волеизъявления народа», — прогнозирует Заметалин.

Но позвольте, и дальше-то что? Когда же это президента Лукашенко беспокоила реакция международной общественности? Во время прошлых выборов он, помнится, говорил нечто вроде: «Ну не признают они наши выборы. Ну и что? Что они, на Луну нас высылят, что ли? Не высылят ведь!». И вправду, не высылят, даже если по всем без исключения телеканалам покажут — как когда-то «Лебединое озеро» — лично А.Г. Лукашенко, поддельвающего бюллетень в свою пользу. И нечего храброму Лукашенко «опасаться». Даже если Кассандра-Заметалин окажется прав, и «финальным актом сценария фальсификации будет создание эффекта массовых беспорядков после дня голосования». Для этого «пятьдесят тысяч выйдут на улицы, начинают беспорядочно бить стекла, причем обязательно должно быть кровопролитие, чтобы придумать версию, что завтра надо кого-то похоронить».

Да если даже будут похоронены все без исключения (то есть, только с одним исключением) граждане свободной страны, все равно ведь на Луну не высылат! Так что непонятна природа венценосной истерии. Не говоря уж о том, что «фальсификация результатов выборов», по логике русского (и, наверное, белорусского тоже) языка, может быть осуществлена лишь органом, официально фиксирующим эти результаты, а именно — Центральной Избирательной Комиссией Республики Беларусь. И больше никем другим. Любая оппозиция может не признавать результаты выборов, выставить альтернативные аргументы, но сфальсифицировать их она не в состоянии — по определению. Ибо сфальсифицировать результаты выборов можно, лишь получив доступ к избирательным бюллетеням, какового доступа оппозиции никто обеспечивать не собирается. Если же смыслом слов Заметалина является то, что в

ЦИК РБ прокрались враги, троцкистско-бухаринские наймиты, пролезли через щели, просочились сквозь унитазы, залетели в вентиляционные отверстия — и ждут-не дождутся, как бы что-нибудь сфальсифицировать, то претензии Заметалина должны быть направлены к его непосредственному шефу, А.Г. Лукашенко, чья активнейшая — особенно в последнее время — кадровая политика привела к такому (если оно действительно таково) положению дел в ЦИКе.

Впрочем, Заметалин быстро успокоился. В том же своем выступлении, которое оформлено в виде интервью газете с анахроническим названием «Советская Белоруссия», Заметалин выразил твердую советскую уверенность, что «такой сценарий в Беларуси не пройдет». И враг не пройдет. И победа будет за нами. Уууууу!

Клавдий ЗАЙЦ
«Газета СНГ»

Фота У. ШТАТА

Лукашэнка запазычвае ў Мілошавіча не асобныя старонкі, але «поўны збор твораў»

«Узыходзячае сонца» — так называецца артыкул, апублікаваны ў еўрапейскім выпуску ўплывовай амерыканскай газеты *The Wall Street Journal* і прысвечаны сітуацыі ў Беларусі напярэдадні прэзідэнцкіх выбараў.

«Падобна старажытнаму фараону, якому мроіліся пакуты, калі ён не вызваліць Ізраільянаў, абсалютны ўладар Беларусі знаходзіцца ў палоне цёмных прыметаў і прадчуванняў», — піша *The Wall Street Journal*. — Лукашэнка запазычвае ў Мілошавіча не асобныя старонкі, але «поўны збор твораў». Але калі спадар Лукашэнка жадае пазбегнуць лёсу Мілошавіча, ён павінен не капіюваць ягоныя паводзіны.

«На мінулым тыдні Аляксандра Лукашэнка турбаваў прэзэдэнт Слабадана Мілошавіча. Пасля таго, як Лукашэнка скрытыкаваў спробы Захаду дапамагчы ў

справе назірання за галасаваннем на прэзідэнцкіх выбарах 9 верасня, ён расправёў пра магчымыя страшэнныя сцэнары.

Вынікі гэтых назіранняў, скажаў Лукашэнка, будуць перададзеныя на ўсе каналы, і перамогу нібыта атрымае нейкі «беларускі Кашпуніца» — спадар Лукашэнка зрабіў паралель з кандыдатам ад апазіцыі, які летась перамог на выбарах у Югаславіі дзякуючы пратэстным настроям. На наступны дзень, — працягваў ён, — будзе абвешчана перамога Лукашэнка, аднак нязгодныя, дзесьці тысяч чалавек, збіраюцца ля прэзідэнцкага палаца і нападуць на яго.

Калі спадар Лукашэнка жадае пазбегнуць лёсу Мілошавіча, ён павінен не капіюваць ягоныя паводзіны», — адзначае *The Wall Street Journal*.

Спадар Лукашэнка, які абараняе «таварыша Сталіна» ў расейскамоўнай прэсе і калісьці спрабаваў выклікаць сімпатый нямецкага журналіста, выказаўшы захапленне Адольфам Гітлерам, мала чым адрозніваецца ад колішняга кіраўніка Югаславіі, — піша *The Wall Street Journal*. — Абодва абвінавачваюцца ў падтасуцы выбараў і падаўленні мірных маніфестацый. Падобна Мілошавічу, Лукашэнка падазраецца ў стварэнні патаемнага адмысловага падраздзялення з мэтай ліквідацыі апазіцыйных фігураў — гэтае абвінавачанне Дзяржаўны дэпартамент ЗША называў вартым даверу. Абодва кіраўнікі правялі парламенцкія выбары, якія не былі прызнаныя легітымнымі дзяржавамі Еўрапейскага Саюза і Злучанымі Штатамі. І абодва паранаідала шукаюць ворагаў. Нядаўна ў Беларусі нямецкі бізнесовец Крыстафер Лец быў асуджаны на сем гадоў за «шпіянаж».

«Лукашэнка запазычвае ў Мілошавіча не асобныя старонкі, але «поўны збор твораў», — іранічна адзначае *The Wall Street Journal* і спасылалася на словы Івана Ціянкова, якога называе «прэзідэнцкім кошэльком», адносна таго, што Лукашэнка мае на замяжы рахунак значна больш грошай, чым увесь бюджэт Беларусі. Ціянкоў не назваў дакладную лічбу, але паведаміў, што грошы былі здабытыя праз продаж зброі савецкіх часоў Іраку. «Лукашэнка ўладу проста не ад-

дасць», — цытуе *The Wall Street Journal* словы Івана Ціянкова.

Газета падрабязна распавядае пра маладзёжныя акцыі пратэсту ў Беларусі, адзначаючы, што яны шмат у чым змадаляваныя з югаслаўскага прыкладу. Напрыклад, рух «ЗУБР», адзін са шматлікіх маладзёжных рухаў, падобны на югаслаўскі пратэстны рух «Отпор». «Калі некалькі сотняў членаў гэтага руху сабраліся ў Мінск, каб адсвяткаваць гадавіну абвешчання суверэннасці Беларусі, яны сустрэлі ачапленне паліцыянтаў у цывільным, — піша *The Wall Street Journal*. — Маладзёж трымала партрэты зніклых асобаў і скандавала — «Дзе гэтыя людзі?». Паліцыянтны пачалі штурхаць і біць дэманстрантаў. Хутка прыбылі і апраўтаныя ў форму паліцыянтны, якія арыштавалі, праводзілі дадзеных арганізацый Харты'97, каля дваццаці чалавек. Праз некалькі гадзін яны былі вызваленыя. Верагодна, іх віна — у святкаванні Дня незалежнасці, які Лукашэнка скасаваў».

The Wall Street Journal наведвае і пра прэзідэнцкі дэкрэт нумар восем, які называе «ганебным». Ён мае на мэце абмежаваць заходнюю дапамогу дэмакратычным апазіцыйным арганізацыям. Дэкрэт быў прыняты ў мінулыя месяцы, і паліцыя канфіскавала камп'ютэры, якія ЗША перадалі ў часовае карыстанне незалежным газетам і апазіцыйным партыям. «Гэты дэкрэт асуджаецца міжнароднай супольнасцю, які і шмат якія іншыя дзеянні рэжыму, якія перашкаджаюць правядзенню вольных і справядлівых выбараў», — цытуе *The Wall Street Journal* словы прадстаўніка дзяржаўнага дэпартаменту ЗША Рычарда Баўчара і нагадвае, што амерыканскі ўрад запатрабаваў неадкладнага вяртання абсталявання.

«Маладыя апазіцыянеры настойліва, нягледзячы на выключэнне з інстытутаў і звальненне з працы», — піша *The Wall Street Journal*. «Тым часам, невялікія апазіцыйныя партыі аб'яўляліся вакол адзінага кандыдата, што таксама нагадвае югаслаўскі вопыт. Мы, аднак, не ведаем, ці адбудзецца ў Беларусі тое, што адбылося ў Югаславіі. Але адно зразумела: без знешняй падтрымкі смелым маладым людзям наўрад ці ўдасца скарыстаць шанец», — піша *The Wall Street Journal*.

За чатыры тыдні да прэзідэнцкіх выбараў Лукашэнка падазраецца ў забойствах

«Беларускія ўцекачы абвінавачваюць прэзідэнта Лукашэнка ў арганізацыі выкраданняў і забойстваў апанентаў рэжыму» — артыкул з такім назовам быў апублікаваны ў нямецкай газеце *Frankfurter Rundschau*.

Журналіст Штэфан Кох піша: «На беларускае кіраўніцтва падае жажлівае падазрэнне: за чатыры тыдні да прэзідэнцкіх выбараў яно абвінавачваецца ў арганізацыі знікненняў апазіцыянераў. Гэтыя абвінавачванні не толькі зыходзяць з самай Беларусі, яны былі сур'ёзна ўспрынятыя і ў Злучаных Штатах Амерыкі».

«Чуткі пра гэта хадзілі не адзін год. Аднак раней таго, хто сцвярджаў, што ў Мінску існуе група, якая па загадзе зверху знішчае людзей, маглі назваць апазіцыйным бунтаром. Зараз, у разгар прэзідэнцкай кампаніі, нават урад ЗША разглядае гэтыя падазрэнні як цалкам праўдзівыя: прэс-сакратар Дзяржаўнага дэпартаменту Чарльз Гантэр заявіў у Вашынгтоне, што існуюць «падрабязныя сведчанні» аб забойствах людзей ў Беларусі. Так званы эскадрон смерці ў апошнія гады мэтанакіравана выкрадаў і забіваў актывістаў дзяржаў апазіцыі. Гэтая інфармацыя ад двух беларускіх ўцекачоў, якія атрымалі палітычнае сховішча ў Злучаных Штатах.

Зміцер Петрушкевіч і Алег Случак у якасці супрацоўнікаў дзяржаўнай пракуратуры расследавалі справу аб знікненні тэлеаператара Зміцера Завадскага, які знік у ліпені 2000 года. Пасля таго, як адзін следчы па гэтай справе нечакана памёр, а адзін сведка нібы быў забіты, яны вырашылі бегчы. «Гэта было адзінае правільнае рашэнне, і мы вельмі сур'ёзна адносімся да іхніх сведчанняў», — заявіў прадстаўнік Дзяржаўнага дэпартаменту Гантэр. «Незалежна ад якіх-небудзь падазрэн-

няў», — піша далей газета, — ёсць неаспрэчаныя факты — Віктар Ганчар, Генадзь Карпенка, Юры Захаранка былі аднымі з самых уплывовых палітыкаў, якія не хававалі сваіх крытычных адносінаў да Лукашэнка. І яны зніклі, як Завадскі, ці памерлі пры нявысветленых абставінах, як Карпенка.

Па сведчанні ўцекачоў, гэтыя людзі сталі ахвярамі спецыяльнай групы, на рахунак якой — некалькі дзясяткаў забойстваў. Чатыры гады таму Лукашэнка даў загад шэфу Савета Бяспекі Віктару Шэйману стварыць спецатрад, задача якога — арганізоўваць знікненні палітычных апанентаў, не пакідаючы за сабой ніякіх следоў.

Праўда, як адзначаюць заходнія назіральнікі, пры апошняй «аперацыі» ў эскадрона смерці выйшла памылка — знікнуць павінен быў быць не аператар, а журналіст расійскага тэлеканала ОРТ, з якім Завадскі павінен быў сустрэцца ў аэрапорце Мінск-2. І вось зараз следства заягваецца да бясконцаці, генпракурор хаваецца за мяжой. Сведчанні аб эскадроне смерці абіраюцца не толькі на сведчанні сведкаў, але і на дакументы, перададзеныя грамадзкасці кіраўніком беларускіх прафсаюзаў і прэзідэнтам на прэзідэнцкі пост Уладзімірам Ганчарыкам. Гэтыя дакументы былі перададзеныя 61-гадоваму Ганчарыку ананімна. Верагодна, супрацоўнікі рэжыму палічылі, што выказаць публічна абвінавачванні ў адрас рэжыму без рызыкі можа толькі вядомы ўсёй краіне апанент аўтарытарнага рэжыму.

Жыхары Мінска таксама патрабуюць ад уладаў тлумачэнняў: школьнікі і студэнты ўжо які тыдзень вывешваюць на гарадскіх сценах партрэты зніклых. Нават калі людзі знікаюць імгненна, памяць пра іх застаецца надоўга».

Аўтарытарны лідэр пазбаўляецца канкурэнтаў

На гэтым тыдні сп.Лукашэнка заявіў, што 90% насельніцтва нібы прагаласуе за яго 9 верасня. Наўрад ці яму спатрэбіцца такі непраўдападобны вынік. Праз сем гадоў ягонага прыходу і змены Канстытуцыі ў 1996 годзе, якая дазволіла яму засяродзіць уладу ў сваіх руках, ён, верагодна, можа мець любы вынік, які толькі ні пажадае. Адклаўшы ўбок галечу, цёмны бок кіравання Лукашэнка ўтрымлівае магутны і жорсткі апарат, які выкарыстоўваецца для ўціску іншадумства. На працягу апошніх некалькіх тыдняў уцекача дакументаў і паказанні пераможчыкаў сведчылі аб існаванні дзяржаўнага «эскадрона смерці», першапачаткова створанага для расправы над лідэрамі злачынных групавак, а пасля і над незадаволенымі рэжымам.

Лукашэнка не быў проста замешаны ў скандале. Аднак ён запярэчыў стварэнні незалежнай камісіі і патрабаванням часова адхіліць ад пасады падазронных чыноўнікаў.

Гэтыя заявы часткова засноўваюцца на дакументах, ананімна атрыманых Уладзімірам Ганчарыкам — лідэрам незалежнай федэрацыі прафсаюзаў краіны. Менавіта ён агучыў інфармацыю.

Ганчарык адзін з нямногіх у краіне моцных крытыкаў рэжыму. За ягонай спіною збіраюцца сілы, якія разлічваюць перамагчы Лукашэнка на выбарах наступнага года. За «адзінай кандыдатурай» Ганчарыка стаяць як мінімум яшчэ пяцёрка кандыдатаў.

Ганчарык сказаў, што ён павялічыў меры засцярогі, але за сваё жыццё не хваляецца. «Я не думаю, што гэта ў інтэрэсах Лукашэнка. Калі што-небудзь здарыцца са мною або маеі сям'ёй», — сказаў ён у інтэрв'ю. Занадта шмат людзей, сказаў ён, абвінавачваюць канкрэтна прэзідэнта ў любым такім нападзе.

Па словах Ганчарыка, каля 30% выбаршчыкаў падтрымліваюць Лукашэнка. Іншыя 30% цвёрда будуць галасаваць супраць Лукашэнка. Астатнія не вырашылі.

Ён думае, што гэта дае яму шанец на перамогу, аднак толькі калі кааліцыя за ім будзе трымацца разам, і калі ён будзе мець магчымасць выказацца. Ён спадзяецца на з'яўленні хоць на польскіх і расейскіх тэлеканалах, якія карыстаюцца папулярнасцю ў Беларусі, бо незалежныя газеты падвяргаюцца разнастайным ганянням, а таксама на інфармацыю для простых людзей праз прафсаюзы.

У гэтым месяцы Ганчарык пераадолеў вялікую бюракратычную перашкоду і здаў 100.000 пацверджаных подпісаў выбарчай камісіі ў падтрымку свайго вылучэння кандыдатам. З 22-х мяркуемых кандыдатаў толькі чатыры дасягнулі таго самага.

Калі казаць пра палітыку, то платформа Ганчарыка дастаткова простая. Ён не абяцае радыкальных эканамічных рэформаў або карэзных зменаў у знешняй палітыцы. Ён сацыял-дэмакрат, кажа ён сам пра сябе. Ён за змяненую эканоміку і дзяржаўную падтрымку людзей. Ён хоча, каб Беларусь была больш блізкай да Еўрасаюза, але ён таксама хоча і блізкіх сувязяў з Расіяй.

Галоўнае, кажа ён, што ён хоча пазбавіцца ад страху і агрэсіі, якія, на ягоную думку, з'яўляюцца асновай праўлення Лукашэнка. «Лукашэнка стварыў сітуацыю, калі ўсе людзі вакол яго — ворагі», — кажа ён. «Усе баяцца. Баяцца бізнесоўцы. Баяцца міністры». Ягона мэта, кажа Ганчарык, «не проста змяніць Лукашэнка, а памяняць сістэму ўлады ў краіне. Калі гэтага не зрабіць, то з'явіцца новы Лукашэнка».

The Financial Times

Лукашэнка і труженики села

Все помнят или, по крайней мере, хоть однажды видели кадры знаменитой кинохроники: съезд ВКП(б). На трибуне — Отец и Учитель. «Товарищ Сталин, — медленно говорит он о себе в третьем лице, — выполнит свой долг перед крестьянством (бурные аплодисменты), перед рабочим классом (бурные продолжительные аплодисменты), перед народом (бурные продолжительные аплодисменты, все встают), перед интеллигенцией».

И все. И никакой предвыборной кампании не надо. В действительность этого приёма доверил Александр Лукашенко, который заявил, будто бы государство в текущем году полностью выполнило свои обязательства перед тружениками сельского хозяйства. Аплодисменты Лукашенко не нужны. Ему нужны труженики сельского хозяйства и, прежде всего, их голоса на предстоящих президентских выборах. И сегодня Александр Григорьевич подробно отпортировал о том, что государство сделало для своих тружеников: в 2001 году только из средств республиканского бюджета АПК Беларуси крестьянским хозяйствам выделено около 50 миллиардов белорусских рублей, и почти такая же сумма из местных бюджетов. Кроме того, по словам главы государства, в текущем году впервые для нужд села была закуплена тысяча зерноуборочных комбайнов и другая сельскохозяйственная техника на 30 млрд. белорусских рублей.

И теперь, потрясенные всем масштабом заботы о себе, крестьяне Беларуси должны будут понять только одну очень простую вещь: надо голосовать за Лукашенко, иначе ни сельхозтехники на 30 млрд. белорусских рублей, ни средств из государственного и местного бюджетов, ни сыра, ни масла, ни молока с хлебом, ни овса, ни проса, — ничего этого больше не будет. Вы этого хотите, дорогие товарищи?

«Газета СНГ»

Хоць гаршком назаві?..

Каб зразумець, якое становішча ў транспарнай галіне краіны, варта спытаць любога шэраговага працаўніка аўтапарка ці дэпо. Шафёр або слесар, мяжуючы словы з матам, распаўядзе, што значыць пастаянны недахоп матэрыялаў, запчастак, дабітасць аўтобусаў, заробак, які выдаюць часткамі і працэнтамі. Можна таксама паглядзець, як часта заграюцца ў Мінскай трамвай, які смурод стаіць у гарадскіх ікарусах. Урэшце, праехаць у грамадскім транспарце.

Цікава, як рашаюць праблемы пасажыраперавозчыкаў.

Доўгі час у «транспартных колах» хадзіла чутка пра рэформу падпарадкавання транспарту. Бо сістэма была занадта грувасткая: падраздзяленні аб'яднаныя ў сем паркаў, пяць тралейбусных і трамвайнае дэпо. Аўтобуснікі падпарадкоўваліся МГП «Мінскпасажыраўтатранс», сюды ж уваходзілі аўтавакзалы і аўтастанцыі. Электратранспарт курываўся ВА «Мінскгарэлектратранс». Асобнае ведамства – метро. І над усёй пірамідай стала ВУТіС – Вытворчае ўпраўленне транспарту і сувязі.

Для спрашчэння зносінаў паміж «верхнімі» і «ніжнімі» структурамі планавалася зрабіць простае падначаленне ад ВУТіСа да дэпо і паркаў. Скарачэнне апа-

рату павінна было сэканоміць немалыя сродкі, на якія можна было б набываць новыя транспартныя адзінкі, развіваць новыя лініі. Але... Так хіба зрабілі б у якой другой краіне. Усё значна прасцей: структуры пасажыраперавозчыкаў проста... змянілі назвы. Цяпер пэўна ўсё зменіцца да лепшага. ВУТіС зрабіўся Камунальным унітарным прадпрыемствам «Упраўленне транспарту і сувязі Мінгарвыканкама», аўто-

буснае кіраўніцтва – Транспартнае камунальнае унітарнае прадпрыемства «Мінскпасажыраўтатранс», метро – УП «Мінскі Метрапалітэн», электратранспарт апыае УП «Мінскгарэлектратранс».

Што змянілася? Канешне, толькі назва. Затое колькі грошай і сілаў патрачана на перарэгістрацыю, новыя пячаткі, бланкі, таблічкі і г.д. Напэўна, у сувязі з новым статусам, у новаўвядзеным

УП «Упраўленне транспарту і сувязі Мінгарвыканкама» (скарачаць больш двух словаў нельга!) ідзе рамонт вестыбуля, не бедаваўшага і раней. Будынак, які пакінулі ўпраўленню камуністы, дзе ёсць нават патаемныя падвальныя залы, кафэ і іншае, адштукоўваецца яшчэ лепей. У той час у электратранспартнікаў цякуць дах і вытворчыя памяшканні...

Арыя ГАТАЛЬСКАЯ

«Зеленые» Беларуси требуют

Белорусское общественное социально-экологическое объединение «Зеленый мир» (что в переводе на английский звучит как Гринпис) подготовило проект требований к кандидатам в президенты Республики Беларусь. Главная цель этого проекта — привлечь внимание к ключевым экологическим проблемам и остановить вымирание нации.

Ни для кого не секрет, что каждый год численность населения Беларуси уменьшается примерно на сорок тысяч человек, что соответствует населению такого города, как Рогачев. Такое происходило только во время войн. В августе 2000 года, накануне вступления человечества в новое тысячелетие, мы «отпраздновали» переход численности населения через десятиллионный рубеж в обратном направлении. Увеличение смертности, уменьшение рождаемости и, как следствие, старение нации приводят к вымиранию нации. Этому способствуют некоторые факторы, на которые

и стремятся обратить внимание «Зеленые».

Беларусь по среднему уровню продолжительности жизни находится далеко позади большинства развитых стран, и это притом, что имеет все необходимые природные и иные ресурсы для достижения мировых стандартов уровня жизни населения.

Возможность изменения социально-экологической ситуации «Зеленые» видят в необходимости сделать первые шаги, которые изложены в проекте наших требований. Это может и должен сделать глава государства, поставив перед собой такую цель. «Зеленые» считают, что кандидат в президенты Республики Беларусь обязан включить эти требования в свою программу деятельности, а после своего избрания на высший государственный пост выполнить предложенную программу-минимум в первый же год своего президентства. Только тот претендент на пост президента Беларуси, который заявит о согласии с нашими требованиями и даст обещание их выполнить,

может рассчитывать на поддержку «Зеленых».

Мы считаем, что дальше так жить нельзя.

Проект требований включает 5 «Нет».

1. Нет проживанию людей в зараженных радиацией зонах, а тем более принудительному направлению в эту зону молодых людей, специалистов. Действовать должны только экономические стимулы.

2. Нет планам строительства в Беларуси атомных станций, возврата на ее территорию ядерного оружия, а также размещения любого другого оружия массового поражения.

3. Нет строительству через Беларусь новых транзитных газо- и нефтепроводов, автомобильных магистралей до тех пор, пока не будет проведена независимая экспертиза уже существующих и дано заключение о соответствии их мировому уровню экологической безопасности, обеспечен их своевременный ремонт и содержание.

4. Нет транзитным перевозкам через Беларусь в Россию ядерных радиоактивных отходов,

что становится реальным в связи с принятием Госдумой России Закона о переработке и утилизации радиоактивных отходов.

5. Нет бесконтрольной и бесполезной трате финансовых и материальных ресурсов на проведение различных празднеств и увеселительных мероприятий на государственном уровне. Такие мероприятия лишь усугубляют проблему пьянства и алкоголизма в стране. В то время как большая часть народа живет ниже уровня бедности, а нация вымирает, проведение подобных мероприятий является не только циничным и аморальным, но и преступным. По нашему мнению, это пир во время чумы. «Зеленые» требуют все народные средства, а также средства, выделяемые другими государствами и международными организациями, направлять под контролем общественности на конкретные проекты, обеспечивающие улучшение жизни населения, полноценное и разнообразное питание, оздоровление окружающей среды, здравоохранение.

ЭКСТРАДИЦИЯ

Леонид Волк — не в Беларусь, а в Израиль

Заканчивается затянувшийся на полгода визит Леонида Волка в Польшу. Напомним, что в начале февраля этого года польская полиция задержала прилетевшего в Варшаву Волка, одного из крупнейших белорусских бизнесменов «первой волны», большая часть которых вынуждена была в 97-98 году выехать из Беларуси от режима Лукашенко. Однако белорусские власти не оставили бывшего владельца компании «Митенком» (занимавшейся деревообработкой, строительством, инвестированием в инновационные проекты, а также обработкой драгоценных и полудрагоценных камней и золотодобычей) в покое. Сыграло свою роль в этой запоздалой мести белорусского режима (иначе это трудно назвать) и то, что в свое время Волк отказался профинансировать президентскую кампанию Лукашенко, а позднее «дотировать» внебюджетный фонд и счета белорусского президента, финансируя при этом белорусскую оппозицию и независимое искусство. Итак, через несколько лет после выезда Волка из Беларуси и даже после того, как он получил гражданство Израиля, белорусская прокуратура выслала за ним через Интерпол «гонимый лист». На основании этого листа он и был задержан в Польше, где однако существует принятая в демократических странах процедура экстрадиции, а именно: польский суд вначале рассматривает обстоятельства дела, с учетом условий в судопроизводстве страны, которая требует экстрадиции.

НАША СВАБОДА уже сообщила об очередных этапах дела Волка в Польше, однако вкратце напомним нашим читателям эту историю. После нескольких месяцев, проведенных в следственном изоляторе, Волк был отпущен польским судом на свободу под залог и поручительство известной правозащитницы Халлины Бортовской. Однако он не мог покинуть эту страну. Тем временем польский суд обратился к белорусской стороне за разъяснениями: является ли Волк белорусским гражданином, поскольку в светле белорусского законодательства лицо, получившее гражданство другой страны, автоматически лишается белорусского гражданства. Однако юридически обоснованный ответ на сей запрос так и не поступил, что, как можно предположить, должно было

весьма оскорбить польский суд. Много неясностей вызывало и представленное белорусской прокуратурой обвинение, тем более, что вместо собственно следственных материалов польская прокуратура получила только заверения белорусского генерального прокурора о том, что Волк преступник.

Итак, польскому суду предстояло беспристрастно «взвесить» на чашах своих символических весов, с одной стороны, полученные от белорусской прокуратуры маловнятные бумаги, а с другой — письма белорусской оппозиции в поддержку Леонида Волка, мнение белорусской независимой прессы и экспертов польских и международных правозащитных организаций о ситуации в Беларуси. Адвокат Волка представил суду рапорт известной международной организации Amnesty International, в котором однозначно утверждалось, что в Беларуси нет независимого судопроизводства, поскольку судей назначает и отзывает президент, а адвокаты должны пройти верификацию министра юстиции.

Окончательное решение суда по делу Волка было следующим: экстрадиция в Беларусь противоречит польскому праву, поскольку у обвиняемого не было бы гарантий на справедливый процесс там. А, как сказал в заключение судья Марек Собкович, никакая экстрадиция не может быть осуществлена с нарушением прав человека.

Итак, очередное громкое дело об экстрадиции белорусского бизнесмена закончилось поражением белорусского режима. Напомним, что польский суд отказал в выдаче Беларуси Александра Пупейко, Валерия Крутого и Антона Жуковца. А нынешний президент и его обоснование имеют значение не только лично для Леонида Волка, но и для возможных аналогичных дел в будущем. Если ситуация и право в Беларуси не изменятся кардинально, а репутация белорусских властей останется прежней (а можно однозначно утверждать, что если Лукашенко фальсифицирует результаты выборов и останется у власти, то эта репутация еще ухудшится), то и демократические государства и их судебные органы будут видеть в нашей стране диктатуру, где о соблюдении прав человека нет и речи.

Людмила ГУЛЯКЕВИЧ

Живем нядрэнна (у святле неабвержных фактаў)

Поспехі, каторых дасягнула нацыя, настолькі бясспрэчныя, што іх ніхто ўжо няспрабуе хаваць. Спробы падмаці радасць будаўнікоў рынкавага сацыялізму хлуслівай палітычнай мітуснёй выглядаюць цалкам недарэчнымі. Але недабразычлівыя ніяк не супакояцца. Нястомна плятуць яны змову за змовай. Сядзяць каменем ужо ці не ў самай, ратуі Божай, Адміністрацыі.

У той бок і пальцамі паронь ня будзем, быццам гэныя, што яму раілі лепшых ягоных памочнікаў закатаць у вязніцу. Было б за што, то ён не чакаўшы пазбываў бы рогі. І памінай як звалі. Хіба ж без памочнікаў такое жыццё, як сёння, людзям зробіш?

Возьмем, напрыклад, дабрабыт. Каторыя справядлівыя і вераць яму, тыя кажуць — значна лепей стала жыць. Каторыя ня любяць яго за тое, што ён памагаў Гарбачову, каб не разваліць Савецкі

Саюз, — тыя лямантуюць бясконаца, як ім дрэнна жывецца. Праз тое ім амэрыканцы даюць незлічоныя грошы. Ён казаў васемьсот ажно мільёнаў даляраў. А іх жа жменька, тыя ашуканцаў. Нармальны чалавек каб такія грошы

атрымаў, то адразу даў бы дэўру адсюль. Не, сядзяць. Мабыць, ім мала. Дачакаюцца доўгі.

Між тым лёгка абысціся палюдзку, бяз гвалту і дарэмных спрэчак. Ёсць цудоўны індэксатар — рэальныя, што да размярвання

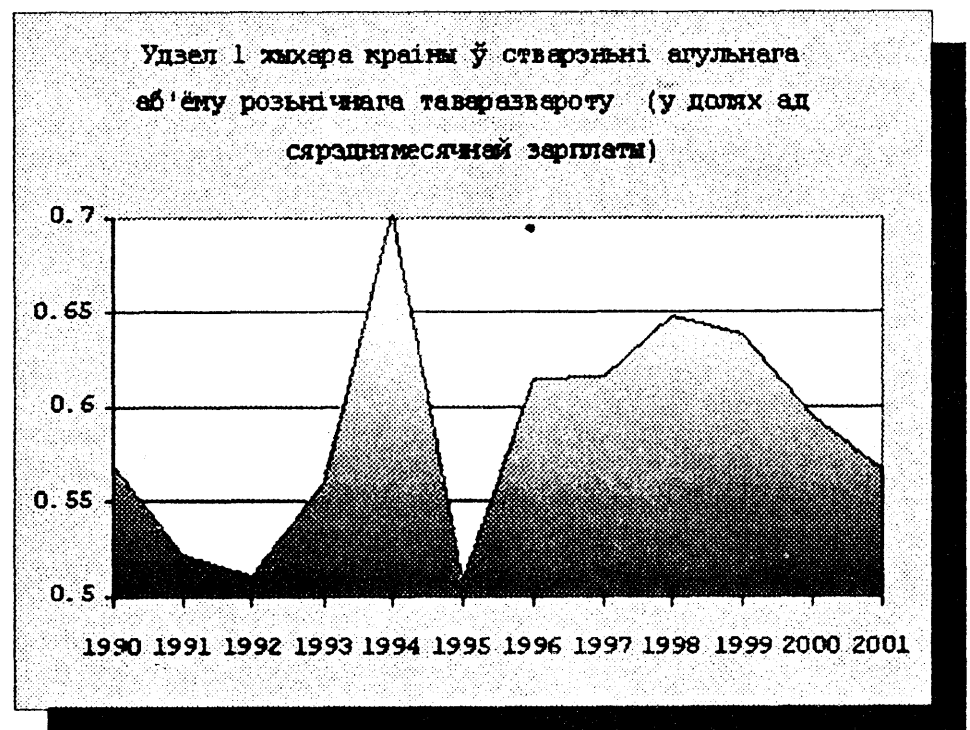
населення (real disposable money income of population — можна не чытаць, гэта я ўнука папрасіў дзе-ля апазіцыянераў перакласці, калі яны па-тутэйшаму забыліся). Выглядае сабе нічога.

Ня варта шугацца, маўляў, меней як было калісьці. Кожны сьвядомы беларус, апрэч грашовых прыбыткаў, мае бульбу, гарод, сад, а ягоныя родзічы — куры, свінні, каровы, козы. То бок як жылі сабе, так і жывем.

Ды гэта што, навуковы па змэсце і нацыянальны па форме падыход да статыстыкі дэманструе нам новыя далёгалыды айчыннага прагрэсу. Зяпы бездаказных алармістаў павінны захлыснуцца хутчэй за пастку. Дастаткова зьвярнуць увагу на асаблівасці таваразвароту ў краіне.

На набыццё спажывецкіх тавараў, у тым ліку шніцалаў і чорнай ікры, ва ўстановах грамадскага харчавання, сярэдні беларус, нават зусім яшчэ немаўлятка альбо стары дзядок, таксама з адным зубам, (увага!) выдаткуе не меней за палову сярэднямесячнай зароботнай платы.

Калі ўлічыць, што сярэдняя наша сям'я складаецца з трох чалавек, што на рахунках у банках і пад блізінай у шуфлях схавана не менш за пару мільярадаў даляраў, то робіцца відавочнай руплі-

васць народа-партизана.

Палавіну сваіх прыбыткаў і іхныя крыніцы пчыры беларус нікому не паказвае і не збіраецца паказваць ні пры якіх палітычных зьменах. Мяркуйце самі. Дзетак мы вельмі любім, і яны у нас, покуль малыя, не працуюць. Старэйных мы паважаем і рэгулярна даем ім пенсію ў памеры прыкладна 2/5 ад адпаведнай часу сярэдняй зароботнай платы. Лайдакоў ля кожнай піўнукі — ня злычкі. Да таго ж вертыкальшчыкі, гарызантальшчыкі, дыяганальшчыкі, дзецюкі з гумовымі

дручкамі, блудлівыя дзеўкі, парцельныя і грамадскія дзесяці, тэлевізійныя каментатары... Ой, ліха.

І што, кажу, і яны няхай будучы. Няхай жывуць. Яны ж свае, беларусы. Падзелімся ўсякай магулінай. На тое і жыццё, каб у ім усё было. Ну, але каб не заната.

Калі б начальству не спрабаваць народ на свой лад навесці, пакінуць яго ў спакой, дазволіць жыць уласным жыццём, то на халеру, панове, тая палітыка. І без яе ўсіх пракарміць наш просты працоўны чалавек.

Сямён ГРЫЦКЕВІЧ

13 жніўня 2001 года

КУЛЬТУРА

7

Фота ІРХ/Ромеда

Лепей нідзе не бывае...

У Магілёўскім аблвыканкаме створаны штаб па падрыхтоўцы й надрукаванні ў абласных дзяржаўных сродках масавай інфармацыі матэрыялаў пазытыўнага характару. Распрацаваны плян, у адпаведнасці з якім радыё, тэлебачанне й газеты павінны напружана і на працягу выбарчай кампаніі выпускаць у свет матэрыялы пра ўсё лепшае, чаго ўдалося дасягнуць на працягу сямі гадоў кіравання Аляксандра Лукашэнкі.

Паводле ідэі стваральнікаў гэтае адмысловае структуры, хваля пазытыўнае інфармацыі павінна, гэтак мовіць, накрыць Магілёўскую вобласць. Цяпер журналісты дзяржаўных выданняў ездзяць па сельскіх раёнах з дакладнымі заданнямі — вышукваць пазытыўнае й тэрмінова пра яго пісаць. Згодна з плянам, зь дзясятага жніўня да сямнацатага верасня ў эфіры абласнога дзяржаўнага радыё, якое называецца «Новае радыё Магілёў», па-

вінны прагучаць матэрыялы, прымеркаваныя да гэтак званих дзён раёну — адпаведна са складзенымі й зацверджанымі графікамі.

Пятнаціхвілінныя інтэрвію з кіраўнікамі раённых вяртыкаляў мусяць гучаць у вечаровым эфіры і па праводнай сетцы вясчання, і на ультракороткіх хвалях. На ультракороткіх хвалях павінны гучаць таксама й адмысловыя праграмы, што маюць заняць паўтары інфармацыйна-пазнавальныя гадзіны, складзеныя з трох, зразумела, пазытыўных блёкаў: эканамічнага, сацыяльнага й культурнага. Першы эфір, дарэчы, прысвечаны годнаму Багдзеву, прайшоў дзясятага жніўня.

Кожны чацьвер у сямнаццаць гадзін выходзяць аптымістычныя праграмы й у мясцовым тэлевізійным эфіры. Тэлеканал Магілёў-1 прапануе 15-хвілінны наўпросты эфір, прысвечаны кожнаму сельска-

му раёну — адпаведна з графікам, а таксама паказвае відэафільм, які ўключае 10-хвілінныя інтэрвію са старшынёй райвыканкамаў і трыццаціхвілінныя расповяд пра жыццё раёнаў — з дэманстрацыяй лепшых здабыткаў.

На гэтую дзейнасць, паводле некаторай інфармацыі, паміж Магілёўскім аблвыканкамам і абласным тэлебачаннем аб'яднаным заключана адпаведная дамова, але работа журналістаў у дадзеным выпадку не аплачваецца. Размова вядзецца толькі пра тэхнічнае садзянне мясцовых уладаў пры падрыхтоўцы матэрыялаў. У межах дзейнасці штабу падрыхтаваны таксама графік наступленняў у мясцовых сродках масавай інфармацыі прадстаўнікоў структурных падраздзяленняў Магілёўскага аблвыканкама з распавядамі пра сваю дзейнасць.

Ганна ЮРЧАНКОВА,
Радыё «Рацыя»

Канцэртавая агітацыя за выбары

Прэзентацыя зборніка «Беларускі Turbo-mixer» (створанага БМАgroup), што адбылася ў парку Чалюскінцаў 9 жніўня ў рамках мабілізацыйнай кампаніі, прайшла на дзіва плённа, нягледзячы на забарону міліцыянтаў распаўсюджаць на канцэрце агітацыйны матэрыял з нагоды вераснёўскіх выбараў будучага прэзідэнта. Шкада, што міліцыя не ведае закона, паводле якога роўна за месяц да выбараў агітацыя за кандыдатаў дазволена. Актыўна падтрымала кампанію «Выбірай!» наша моладзь, якая наведвалася на вечарыну нават у дождж колькасцю болей за тысячу чалавек, з задавальненнем прымала матэрыял як ад прадстаўнікоў руху негвалтоўнага супраціву «Зубр», так і кааліцыі «Пераменаў».

У рамках канцэрта Маладая грамада праводзіла выбары лепшай каманды, якой, вядома, стаў гурт «NRM» (першае і самае ганаровае месца). Калі б гэта былі сапраўдныя выбары, без сумнення, НРМАўцаў выбралі ў міністры. Другое месца падзялілі гурты «Long Play» і «Палац», трэцяе ўзяў Зміцер Вайцюшкевіч, які прэзентаваў публіцы свой сольны праект «Цацачная крама», словы для якога напісаныя паэтам Леанідам Дранько-Майсюком. У якасці запрошаных гасцей напачатку выступілі «Куклы», што граюць аблегчаны hard-core (плывучая модная музыка), як і «Splantic», які граў наступным. Абяцаны mixer дапоўнены якаснай поп-музыкай ад «Long Play» і «Палац». У выкананні Вайцюшкевіча гучалі кампазіцыі з сумеснага праекта «Я нарадзіўся тут», у тым ліку песня «Сонца нам дапамога», якая з'яўляецца неафіцыйным гімнам кампаніі «Выбірай!» і ўваходзіць у «Беларускі Turbo-mixer» у якасці бонус-трэка.

На працягу прэзентацыі слухачы, якім, гледзячы па натоўпу, такая ідэя была па душы, маглі напісаць свае пажаданні будучага прэзідэнта Беларусі на спецыяльна адведзеных для гэтага плакатах. Трэба зазначыць, што гэты канцэрт быў першым (роўна за месяц да выбараў) з шэрагу запланаваных у рамках мабілізацыйнай кампаніі. Вялікі імпат моладзі да музыкі і будучых выбараў выклікае надзею на лепшае.

Ірына ТОЎСІК

О евреях опять не вспомнили

3 жніўня 2001 года ў НАШАЙ СВАБОДЗЕ быў надрукаваны матэрыял пад назвай «Праект музейнага даўгабуды». Гаворка ішла пра праект рэканструкцыі ў Мінску кінатэатра «Беларусь», дзе мусіць размясціцца Музей сучаснага мастацтва. Аднак не ўсе згодныя з тым, якім чынам там усё запланавана зрабіць.

В 1997 году постановлением Совета министров в столице Беларуси Минске было решено создать Государственный музей современного изобразительного искусства. Директором будущего музея был назначен очень уважаемый в республике человек — бывший ректор Белорусской академии искусств Василий Шарангович.

Прошло 4 года, и государство, переживающее серьезный экономический кризис, пока не нашло средств для воплощения своего в высшей степени благородного замысла в жизнь. А средств потребуются немало: одна только реконструкция отданного под музей здания кинотеатра «Беларусь», при которой оно должно стать в 7 раз больше, обойдется в немыслимую для сегодняшнего дня сумму. А ведь еще придется закупать экспонаты, создавать экспозиции, возводить на прилегающей площади парк скульптур. Но раз государство так решило, значит так тому и быть, и деньги рано или поздно найдены будут.

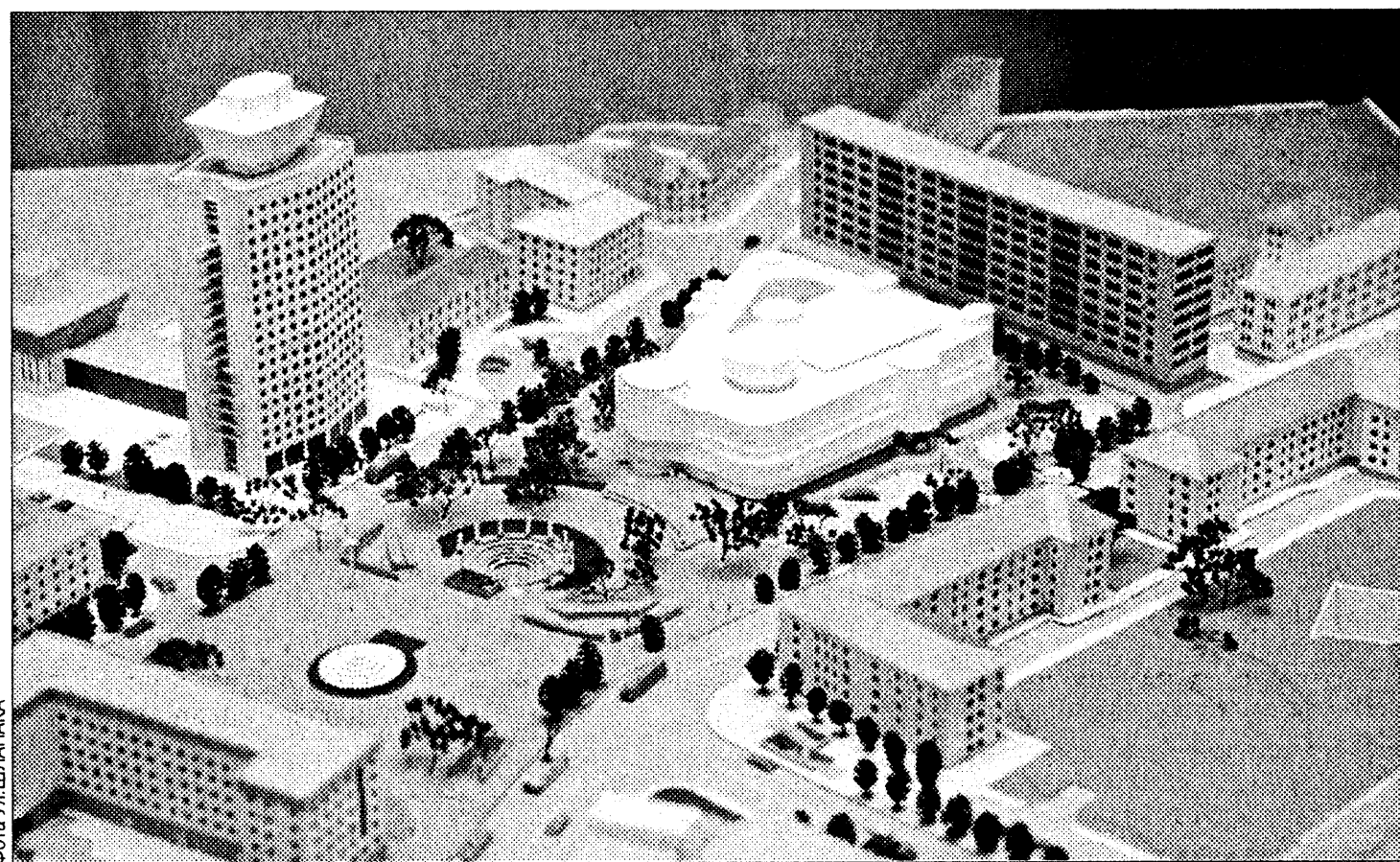
В чем же проблема, и причем

здесь евреи? А все дело в том, что этот музей должен быть создан на Юбилейной площади Минска, которая в годы фашистской оккупации была центром гетто.

На состоявшемся в июне этого года очередном съезде еврейских общественных объединений и общин, еврейская общественность высказала свое отношение к вышеназванному проекту. Принято и открытое письмо к руководству страны:

«Еврейская общественность Беларуси выражает глубокую озабоченность решением создать на Юбилейной площади столицы республики музей современного искусства. Мы понимаем важность принятого решения, необходимость пропаганды культурных достижений современности, однако считаем, что в таком большом городе, как Минск, для решения этой задачи всегда можно найти и другую площадку, расширив при этом экскурсионное пространство. Юбилейная же площадь несет на себе отпечаток самых трагических страниц жизни города и самой истории предназначена для воплощения иных замыслов. Речь идет о создании на этой площадке мемориала жертв нацизма.

Каждого четвертого жителя потеряла Беларусь в годы Второй мировой войны. Если же учитывать только гражданское население этой партизанской республики, то можно сказать, что погиб каждый третий: историки называют страшную цифру — 2 млн. 200 тыс. чел.

Фота УЛШ/РАКА

Беларусь, находясь в географическом центре Европы, пострадала в ходе всевозможных войн больше любой другой страны. Практически ни одна война не минула наш народ, но ни одна война не была столь опустошительной, как последняя. Исторический центр города, где еще в глубокой древности «голови, как снопы, стелили», стал свидетелем страшных трагедий. Особенно зона, прилегающая к Юбилейной площади, где было еврейское гетто. На этом крохотном пятнышке земли, размером меньше одного квадратного километра, было убито и замучено около 80 тысяч евреев Минска, 20 тысяч евреев близлежащих

населенных пунктов и более 50 тысяч евреев Западной Европы. Юбилейная площадь была центром гетто. Отсюда уводили людей на смерть, здесь впервые нацисты опробовали машины-душегубки, здесь происходили чудовищные по своей жестокости кровавые погромы. Юбилейная площадь стала символом бедствий мирного населения Беларуси в годы войны. И именно она более всего, на наш взгляд, достойна того, чтобы здесь был установлен мемориал памяти жертв гитлеровского геноцида мирного населения нашей республики.

Совершенно не оспаривая необходимости создания музея со-

временного искусства, мы просим руководство республики пересмотреть свое решение, принятое без согласования с общественностью, и сохранить Юбилейную площадь для возможного установления в будущем на ней мемориала жертв нацизма».

На макете Юбилейной площади, какой она видится авторам проекта, нет не только упоминания о возможном обелиске памяти жертв нацизма, но даже не отмечен тот памятный камень, который уже на этой площади установлен.

Я.БАСИН, вице-президент Союза белорусских еврейских общественных объединений и общин

Праўдзівае кіно

13 жніўня арганізатары фестывалю дакументальных фільмаў «Адзін свет» чэшскі фонд «Чалавек у нядолі» і беларускі Маладзёжны культурны цэнтр яшчэ раз паспрабуюць наладзіць іх паказ у Мінску. Спачатку меркавалася, што фестываль пройдзе з 1 жніўня ў зале Музея кіно, аднак тамтэйшая адміністрацыя за некалькі гадзінаў да адкрыцця фестывалю ў Беларусі? Усё да болю проста. Фільмы давалася дэманстраваць зусім у неналежах для таго ўмовах у рэдакцыі газеты «Навінкі».

Дагэтуль фестываль «Адзін свет» ладзіўся ў шэрагу краінаў Усходняй Еўропы, але там аніякіх праблемаў з дэманстрацыяй стужак у ягоных арганізатараў не было. Чаму ж яны ўзніклі ў Беларусі? Усё да болю проста. Дастаткова паглядзець на афішу і змест фестывальнага дакументальнага кіно.

Фестываль «Адзін свет» адбы-

ваецца з 1999 года (ён ужо праходзіў у Польшчы, Чэхіі, Славакіі, Сербіі), каб праз дакументальнае кіно давесці грамадскасць розных краінаў да праблем сучаснага свету. Тэматычны змест фестывальных фільмаў — гэта звычайна правы чалавека, прыродныя катастрофы, жахі ваенных канфліктаў, праблемы экалогіі, супраціў таталітарызму. Як даводзяць арганізатары фестывалю ў Беларусі, яго мэтаў «ёсць азнаямленне беларускага глядача з найбольш істотнымі падзеямі ў Еўропе канца XX стагоддзя: крах рэжыму Мілошавіча ў Югаславіі, падзенне камуністычнага рэжыму ў Чэхаславацыі, вайна ў Чачэніі». Апрача таго, маюцца стужкі пра тэатральную рэжысуру.

Да ўвагі беларусаў прапануецца тузім дакументальных стужак, адабраных з дзвюх сотняў, што дэманстраваліся ў межах фестывалю «Адзін свет» цягам 3 гадоў яго існа-

вання. Усе фільмы дубляваны па-беларуску.

Гэта «Багр» Аляксандра Маніча пра падзеі 5 кастрычніка 2000 года ў Бялградзе, калі людзі выйшлі на вуліцы і прымуслі Мілошавіча прызнаць сваю паразу. У прыватнасці, расповед ідзе пра Джо, які сваім бульдозерам атакаваў будынік югаслаўскага парламента і тэлебачання. Другі фільм гэтага ж рэжысёра на фестывалі — «Косаўскія мур»». Апрача таго, можна паглядзець яшчэ такія фільмы: «Таго часу» (успаміны пра Аксамітаву рэвалюцыю 1989 года ў Чэхіі), «Хартыя'77» (пра стварэнне і дзейнасць гэтай суполкі), «Плеч з магілы» (дакументальныя сведчанні аб бойстве мусульманаў у Срэбрыніцы ў 1995 годзе), «Руская рулетка» (пра небяспеку Ігнатынскай АЭС).

Нарэшце, будуць паказаныя тры стужкі, прысвечаныя таму, што дзеці апошніх гадаў у Беларусі: «Звычайны прэзідэнт», «Страх» і «Ніхто не смее нічога чапуць».

Кірыя МАНУЙЛА

ПОШТА

Адамовіч мае рацыю

За 23 ліпеня 2001 года ў НАШАЙ СВАБОДЗЕ было надрукаванае эсэ Славаміра Адамовіча «Нацыяналізм, як будучыня», а ў наступным нумары водгук на гэты матэрыял Алега Гардзюкі «Новы маніфест нацыянальных футурыстаў».

Я не разумею, чаго спадар Гардзюка на яго так абрынуўся. Не знайшла я ў гэтым эсэ прыкмет таўфашызму. Хто не пагадзіўся з такімі словамі: «Мы нацыяналісты, калі абараняем свае дзіця ад забойцы; калі даглядаем хворага ці старога чалавека; калі абараняем свой род, радню; калі заступаемся за жанчыну ці суседа; мы нацыяналісты, калі на знявагу нашага нацыянальнага імя адказваем расуча і з годнасцю, не пасягаючы на чужое, але абараняючы сваё». Ці вось такія радкі: «Нацыяналізм вучыць нас годнасці і самапавазе... І толькі ад нас залежыць, ці скарыстае чужынец з нашага плёну!»

Ці гэта фашызм? Фашызм, гэта калі ставяць сваю нацыю вышэй за іншыя, лічаць іншыя нацыі непаўнацэннымі, вынішчаюць іх. А што дрэннага ў тым, каб быць патрыётам сваёй радзімы, паважаць свой род, свой народ? Чаму французцы могуць быць патрыётамі Францыі, ангельцы — Вялікай Брытаніі і г.д.? Чаму быць рускім нацыяналістам гэта добра, а беларускім ці ўкраінскім, ці чачэнскім, ці габрыйскім — дрэнна? І чаму сп. Гардзюка піша ад імя беларускага народа? У нас ёсць такія «руліўцы», як сп. Чайка і сп. Казіятка з атачэннем, якія заўсёды выступаюць ад імя ўсяго народа. А хто іх падтрымлівае? Толькі вельмі нізкая частка людзей, самая цёмная і малаадукаваная, ды яшчэ так званае «пятая калона».

А такі выраз, як «Хто не па-беларуску, той дрэнны» — гэта з арсэналу тых жа «руліўцаў». Лічэ яны кажуць, што калі нацыяна-

лісты прыйдуць да ўлады, дык выселяць усіх рускіх. Усё гэта хлусня! У апазіцыі рэжыму людзі розных нацыянальнасцяў, не ўсе яны валодаюць беларускай мовай. Шматгадовая русіфікацыя і палітыка сённяшняй улады зрабілі сваю чорную справу, і ўсе нармальныя людзі гэта добра разумеюць.

Вяртаючыся да эсэ Адамовіча, хачу сказаць, што не бачу нічога дрэннага ў закліку да сціплай ежы, фізічнай працы і высокай духоўнасці, у распаўсюджванні ідэі нацыяналізму як ідэі нацыянальнай свядомасці. Гэта лепей, чым быць, як пісаў Сакрат Яновіч, «стрававальным трактарам» і прапагандаваць культ грошай. Спадар Славамір Адамовіч — своеасаблівае асоба, як усялякі творчы чалавек; даруем яму словы пра футурызм, элітныя клубы і г.д.; гэта, як пісаў некалі Вялікі правадзір, «дзікая хвароба левізны», гэта прайдзе. У галюўном ён мае рацыю.

КАСПЮК Іоса Уладзіславаўна, ветэран працы

Уровень рождаемости в ЕС

Конъюнктурный показатель рождаемости в Европейском Союзе в 2000 году зарегистрировал самый высокий рост за последние 10 лет — на одну женщину пришлось 1,53 ребенка. В 1999 году этот показатель равнялся 1,45 ребенка, сообщил европейский статистический офис Евростат.

Несмотря на достигнутый успех, индекс рождаемости (сред-

нее количество родившихся детей на одну женщину в воспроизводящем возрасте — дет./жен.) все же ниже уровня 70-х годов. Тогда этот индекс равнялся 2,75.

Наиболее высокий индекс рождаемости зафиксирован во Франции и Ирландии (1,89 дет./жен.), самый низкий — в Испании, Италии и Греции: 1,22, 1,25, и 1,30 дет./жен. соответственно.

Письма принцессы Дианы на аукционе

В Великобритании на аукцион будут выставлены частные письма принцессы Дианы к дизайнеру по интерьеру Джону Манро. Он был ее другом.

Дж.Манро разработал дизайн для квартиры, которую будущая Леди Ди снимала с тремя друзьями еще до помолвки с принцем Уэльским. На продажу будут выставлены пять писем, открытка и поздравление с Рождеством. В

одном из писем содержится благодарность за пед для принца Вильяма, связанный другой клиенткой дизайнера. Именно в этот пед младенец завернут на своей первой фотографии. Цена писем может составить от \$850 до \$2,5 тыс. за каждое. Они выставлены на аукцион семейством Манро, унаследовавшим их после его смерти в 1992 году. Аукцион состоится в сентябре.

СПОРТ

Старца яшчэ мала

Тры паразы, тры забітыя мячы і сем прапушчаных, ніводнага ачка з дзевяці магчымых — такі вынік выступлення беларускіх футбольных камандаў у трох стартовых сустрэчах кваліфікацыйнага раунда Кубка УЕФА. Бабруйская «Белшына» саступіла ў гасцях славацкаму «Ружэмбероку» — 1:3, барысаўскі БАТЭ прайграў 1:2, у Тбілісі мясцовым дынамаўцам, з такім жа лікам, але ў хатнім падымку, хаця і праходзіў ён у Мінску, салігорскі «Шахцёр» прайграў сафійскаму ЦСКА.

Ні ў адным з матчаў перавага замежных клубав не выклікала сумнення, яны былі лепшымі за сваіх вівані па ўсіх паказчыках, таму спасылалі на нейкіх дрэнных абставінах галоўных трэнераў беларусаў на гэты раз не сталі. Канешне, акрамя «прадзятых» судзіства... Усім не вельмі моцныя калектывы з Грузіі, Балгарыі, Славакіі могуць стаць і пасля паўторных гульняў «каменем спатыкнення» для нашых майстроў.

Толькі адзіны матч здолела транспараваць беларуская тэлебачанне, «Шахцёр» — ЦСКА, і ўражанне ад яго прайграў (дарэчы, на стадыён прыйшоў ўсяго тры тысячы чалавек, пры ўмяшчальнасці ў сорок) складалася, на

жаль, не на карысць гарнякоў. Адзінае, што было не адабраць у іх у той вечар, дык звычайную стараннасць. Рыса, безумоўна, добрая для чалавечага характару, але прафесійны футбол ад розніваецца ад піянерскай спартландыі, калі ўсе ў першую чаргу вельмі стараюцца... Ні майстэрства, ні нішых аргументаў мы не заўважылі, «Шахцёр» выглядаў на полі, як хлопчык для біцця... Госці, сярод якіх вызначаліся былыя гульцы балгарскай зборнай, што называецца, на класе абыгралі дэбютанта еўрапейскіх турніраў. Сапраўды «кубкаявая» каманда ў беларускім футболе, «Белшына», у еўрапейскіх турнірах звычайна бянтэжыцца, губляе сваю гульню і ўсім не падобная сама на сябе.

Найбольшыя шанцы маюць выйсці ў наступны круг барысаўчане, для гэтага ім спатрэбіцца дома забіць адзіны гол, не прапусціўшы ніводнага. Да таго часу, а матчы ў адказ адбудуцца праз дзесяць дзён, іх сапернік, які толькі распачаў свае нацыянальныя спаборніцтвы, павялічыць гульнявую практыку, згуляўшы яшчэ тры афіцыйныя сустрэчы, што пойдзе яму, безумоўна, толькі на карысць.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Два бакі аднаго медаля

У канадскім Эдмантане фінішаваў чэмпіянат свету на лёгкай атлетыцы, у якім даволі паспяхова выступілі беларускія спартсмены. Алімпійская чэмпіёнка Сіднея Яніна Карольчык была лепшай у штурханні ядра, сярэбраны ўзнагароды заваявалі Эліна Зверава (дыск), Наталля Сазановіч (сямьбор'е) і Валіяніна Цыбульская (хадзьба на 20 км). За ўсю гісторыю існавання ў светных форумаў, а іх стала восем, такі паказчык, канешне, не самы горшы. Лепшым быў толькі вынік на чэмпіянаце ў Швецыі — 95, калі беларусы заваявалі 7 медалёў, два з якіх — залатыя.

Па-ранейшаму, асноўнымі здабытчыцамі ўзнагародаў з'яўляюцца жанчыны, вельмі моцна выглядаем мы ў «атлетычных» дысцыплінах: ядро, дыск, молат... А вось спецыялістаў бегу, скачкоў страцілі, хутчэй за ўсё, надоўга. Калі ў жанчынаў яшчэ можна спадзявацца на нейкі поспех, дык мужчыны некалькі гадоў не здолеюць знайсці ніводнага спецыяліста. З 10 членаў «моцнай» паловы нашай зборнай у сёлётных спаборніцтвах не было заяўлена ніводнага бягуна! Хаця, як вядома, значная колькасць медалёў у гэтым відзе спорту разыгрываецца якраз у бегу. Непрыемная тэндэнцыя працягваецца яшчэ далёк, і, зараз, на-

ват цяжка прыгадаць, калі мы вызначаліся ў гэтых дысцыплінах, хаця б на чэмпіянатах Еўропы... Наяўнасць выдатных спецыялістаў у гэтых відах праграмы гарантуе заваяванне большай колькасці ўзнагародаў, таму што адзіны атлет можа ўдзельнічаць адразу ў некалькіх стартах, што значна павяшчае ягоныя шанцы на поспех.

Лёгкую атлетыку нездарма называюць «каралевай» спорту. Дык вось «кароль» у гэтым відзе спорту трэба памятаць кіраўнікам беларускага спорту.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Куда движется доллар?

Дефицит текущего платежного баланса Америки непрерывно растет, из-за чего у Соединенных Штатов сейчас самый большой в мире внешний долг (конечно же, только в абсолютном выражении, поскольку экономика Америки является далеко не самой худшей, если сопоставлять дефицит торгового баланса с величиной валового национального продукта). Пока что, несмотря на огромные и постоянно растущие дефициты, доллар продолжает стремительно расти. Хотя мы уже научились не впадать в панику по поводу падения цен на фондовых биржах, стоит ли нам сейчас беспокоиться о дефиците торгового баланса Соединенных Штатов и о всемогущем долларе? В самом деле, неужто доллар сейчас балансирует перед тем как просто-напросто утонуть под грузом собственного непомерно возросшего веса?

К падению доллара могут привести две вещи: пустая болтовня министра финансов США или резкое ухудшение экономических показателей Америки по сравнению со всем остальным миром. Обе эти опасности были испытаны в этом году. В итоге доллар пошатнулся. Сейчас обе эти надвигающиеся опасности контролируются, так что можно предполагать, что стабильность доллара будет сохраняться.

Существует две категории министров финансов США. К первой категории относятся такие, как Роберт Рубин, кто понимает, что устойчивый доллар помогает сохранить низкие процентные ставки, а низкие ставки способствуют длительному и широкому процветанию. Представителем второй категории является нынешний министр финансов США Пол О'Нэйл, который слишком много думает о конкуренции и слишком мало знает о рынках капитала. Такие как он любят проводить денежную интервенцию, организовывать промышленные картели, устанавливать допустимые диапазоны колебаний валютных курсов и разные прочие уловки, которые пользуются дурной славой еще с тех тяжелых в экономическом плане времен, когда президентом был Джими Картер.

Министр финансов О'Нэйл пересел в это кресло из мира производства, и поэтому он мыслит как производитель. Но независимо от того, насколько преу-

певающими они были в своей отрасли промышленности, они смотрят на экономику, выглядывая из своих кроличьих норок. Они думают, что слабый доллар способствует экспорту, а сильный доллар ударяет по объемам продаж и занимаемой доле рынка. Поэтому они морщатся, видя сильный доллар, и дают невразумительные ответы на вопросы, касающиеся их политики в отношении доллара.

Министр О'Нэйл, действительно, начиная с момента своего вступления в должность, занимал неоднозначную позицию в отношении доллара. Вместо того, чтобы твердо взглянуть журналистам в глаза и произнести успокоительную мантру Роберта Рубина — *сильный доллар приносит пользу США* — он заколебался! Он

не смог произнести этих слов. И поэтому курс доллара тут же пошатнулся и даже — всего на мгновение — пошел вниз.

Ситуация была исправлена после того, как президент Буш, предположительно с подачи председателя федерального резервного банка Алана Гринспэна, неоднократно лично заявил, что США стремятся к курсу доллара, определяемому рынком. Поэтому забудьте об интервенции, которая будет предпринята с целью понижения курса доллара. В результате этого федеральный резервный фонд, возглавляемый мистером Гринспэном, оставляет открытой возможность для снижения процентных ставок, что поможет восстановить экономи-

ческий рост. Такая позиция приносит пользу США — включая производство — в большей степени, нежели контролируемое понижение курса доллара с целью увеличения спроса на американские товары.

Вторая возможная причина слабости доллара — недостаточная эффективность американской экономики в сравнении с экономикой остального мира — остается. Но опасность вроде необдуманных высказываний министра О'Нэйла уже отступает. США пережили тот рубец, где существовала возможность возникновения значительного обвала экономики. В четвертом квартале будет наблюдаться подъем, вызванный снижением налогов и небольшого уменьшения процентных ставок. В наступающем году можно

Конечно, не так давно казалось, что созданный Евро составит серьезную конкуренцию доллару. Однако, теперь уже ясно, что выпуск Евро оказался подобен провалившемуся первому выпуску акций. Его курс катастрофически упал, показав, что ожидания в отношении Евро были сильно преувеличенными.

Идея с Евро все еще остается здоровой и в один прекрасный день принесет свои плоды для экономики. Но твердая оценка валюты требует пристального взгляда на стратегические планы, направленные на поддержание валюты. В этом отношении Европа оставляет желать много лучшего. Европейские разработчики стратегии занимают двойственную позицию в отношении использования рынков, и по этой причине европейские экономики не могут сравниться в динамизме с американской, ни сейчас, ни в обозримом будущем. И это ограничивает потолок Евро.

Естественно, США не могут до бесконечности брать кредиты в других странах, и в один прекрасный день доллары и текущий платежный баланс развернутся в обратную сторону. Но не следует ожидать, что это случится очень скоро. В США были предприняты существенные меры, направленные на исправление ситуации, возникшей в связи с издержками бурного развития интернета. Значительные инвестиции, направленные на снижение уровня безработицы, укрепление бюджетов и развитие человеческого капитала усилили экономику, повышая как ее среднесрочный потенциал роста, так и стабильность.

Длительный подъем экономики в Америке не был карточным домиком, несмотря на настоящие издержки над «новой экономикой» тех, кто этого желал бы. За этой рекламной шумихой мы в данный момент видим высокую занятость и стабильную экономику. Капитал и далее будет поступать в США, так как Америка предлагает наилучшие перспективы для получения доходов, в свою очередь, позволяя ей и в будущем оставаться мировым лидером в экономике. Итак, куда же движется доллар? В настоящий момент на горизонте у Америки или доллара нет конкурентов.

Руди ДОРНБУШ
Project Syndicate

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 13 - 19 августа

ОВЕН. Приходится принимать изобретательские решения прямо на ходу, иначе можно проиграть. Кто-то из команды или друзей, единомышленников в начале недели объявляет о необходимости подписать необходимые документы, предпринять кропотливое обсуждение фундаментальных вопросов о тактических шагах.

ТЕЛЕЦ. Потребуется корректировка целей и важных задач под влиянием заявлений или обсуждений, не исключено перестроение рабочих структур. Партнеры по работе или сослуживцы — самый надежный ресурс на этой неделе. К концу недели трезвый расчет в сочетании с умением играть способствует укреплению авторитета, может наметиться приток или грамотное распределение финансовых средств.

БЛИЗНЕЦЫ. Намечается некоторое разочарование в тех, кто представлял для вас авторитет или лицо власти. Однако скандал может привести и к непредвиденным ходом со стороны судебных инстанций. В среду поступают обнадеживающие сведения со стороны тех, на кого вы надеетесь. Желательно до четверга исключить разного рода поездки из расписания.

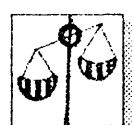
РАК. Если вы потеряете с тратами средств, то и дальнейших затруднений избежите. Чувство опасности притупляется, а посему лучше «защитить карман» до четверга. Среди друзей или единомышленников возникают каверзные, а то и экстремальные ситуации, и их придется как-то вырывать или хотя бы психологически поддерживать. Встречи важных персон и наводите мосты в отношениях ближе к выходным.

ЛЕВ. Сплошные скандалы от супруга или партнеров, не все будет приятно. Как бы за легкую провинность на вас не ополчились обладающие юридическими полномочиями инстанции. Вы пока не являетесь бальном общественного мнения. Но середина недели — переломная. Ближе к выходным могут появиться дополнительные финансовые средства из скрытых, пока не обнаруживаемых вами, источников, или издалека.

ДЕВА. Вы можете услышать о серии подвохов со стороны сотрудников, тех, с кем вы работаете в одной связке. Сведения должны подвергаться тщательной проверке, не исключены ложные данные. Мелкие перебои со здоровьем, сердечно-сосудистые нарушения обеспечены нервным напряжением, настройкайтесь полечить реакцию на все. Намечается ценная встреча с коллективом людей, близких вам, ближе к выходным.

ВЕСЫ. Кажется, что столько усилий по созданию творческого коллектива, обустройства детей или любимого человека пошло на свалку. Но первое впечатление, особенно в самом начале недели, бывает обманчиво. Вы еще пересмотрите свое отношение. В конце недели намечаются приличные встречи, разговоры по поводу уступающей вас работы, заграничной конференции или профессионального проекта.

СКОРПИОН. Вам придется расчищать мусор, состоящий из шелухи каких-то сообщений, подымающих ваши позиции. А кому-то — срочно заняться просчетами с недвижимостью, квартирой, ссорами среди родных и близких в самом начале недели. Разумнее по возможности не окунаться с головой в подобные проблемы в первой половине недели. Ближе к выходным вы заметите расширение горизонтов по многим вопросам.

СТРЕЛЕЦ. Ходят слухи тут и там, которые мешают вам двигаться вперед. Слишком много построено не случайностей, причем до четверга — не в вашу пользу. Лучше вообще поменьше передвигаться, а в поездках высокий риск потерь. Ограничивайте курение, у кого-то намечаются проблемы с легкими и вирусными инфекциями. А вот ближе к выходным вам дают приличные советы, а на работе зреет прорыв.

КОЗЕРОГ. Завышен риск финансовых потерь, следует подлатать дыры в финансовой политике в самом начале недели. Не исключены разного рода кражи или грабежи, банкротство при самых неожиданных обстоятельствах, проясняющихся к среде. Вы можете получить тайную поддержку в каком-то сложном вопросе в этот день. А ближе к выходным собираете от партнеров ценные предложения, хорошо отправляясь в путь.

ВОДОЛЕЙ. Готовьтесь отражать атаки, обвинения со всех сторон. Очень сложно управлять собой и удерживать от ошибок. К среде вас вынуждают принимать неожиданные и кардинальные решения, отражающие мировой опыт или чисто юридические тонкости. Трезвый анализ и приемлемые решения оформляются только к выходным дням. Может быть, и следует заткнуть процесс на целую неделю.

РЫБЫ. В самом начале недели — информационный взрыв, отражающий неожиданные факты, интриги, пропажи, далеко не всегда проверенные и подтвержденные. К среде придется вырабатывать ответные меры или тщательно защищать свои ослабленные позиции от нападков на достаточно высоком уровне, а кто-то может и в больничку угодить. К выходным вы окружены любовью почитателей, сумеете сыграть на симпатии к своей личности.